

Täysistunto

Keskiviikko 28.5.2025 klo 14.02—17.38

Täysistunto alkoi klo 14.02. Täysistunto päättyi klo 17.38.

Puhetta johtivat puhemies Jussi Halla-aho (14.02—15.59) ja toinen varapuhemies Tarja Filatov (15.59—17.38).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 28.5.2025 antanut hallituksen esitykset HE 56—60/2025 vp, joista HE 58/2025 vp on esitys vuoden 2025 toiseksi lisätalousarvioksi. Lisätalousarvioaloitteet on toimitettava viimeistään maanantaina 2.6.2025 kello 12.

2.2. Valiokuntien puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat

Puolustusvaliokunta on 28.5.2025 valinnut puheenjohtajakseen edustaja Heikki Autton.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuloverolain 46 ja 55 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 44/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.03 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhe-
mies! Hallituksen esitys koskee metsäverotuksessa sovellettavan metsävähennyksen ko-
rottamista. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Esitys perustuu hallitusohjelmaan, ja sen ta-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

voitteena on kannustaa metsänomistajia aktiivisen metsätalouden harjoittamiseen ja turvata metsäteollisuuden raakapuun saatavuus.

Suomalainen maaseutu ja metsätalous elinkeinona on säilytettävä elinkelpoisena tulevaisuudessakin. Jo maamme geopolittisen sijainnin näkökulmasta ja kokonaisturvallisuuden ja huoltovarmuuden näkökulmasta on elintärkeää varmistaa lainsäädännöllä, että metsätalouden verotus on reilua verrattuna muiden toimialojen verotukseen. Metsämaan arvo on valtaosin puissa, ja nykyinen lainsäädäntö ei tunnista tätä riittävällä tavalla. Tämä hallitus korjaa nyt tämän vääryyden.

Metsävähennyksen tarkoituksena on mahdollistaa puuston hankintamenon vähentäminen verotuksessa, jotta puunmyyntituloista voidaan vähentää tulon hankkimisesta aiheutuneet menot. Metsävähennyksen määrän tulisi vastata sitä, mikä osuus hankittavan metsäkiinteistön arvosta on keskimäärin kohdistettavissa puustolle. Maanmittauslaitoksen metsähintatutkimusaineistojen perusteella on havaittu, että markkinahintaisissa metsätila-kaupoissa kauppahinnasta keskimäärin noin kymmenen prosenttia on muodostunut maapohjan arvosta ja vastaavasti keskimäärin noin 90 prosenttia tilalla olevan puuston arvosta.

Nykyisin metsävähennys on enintään 60 prosenttia metsätilan hankintamenosta, joten metsävähennystä on perusteltua korottaa vastaamaan paremmin puuston osuutta metsätilojen kauppahinnoista. Korotuksen jälkeen metsävähennys on enintään 75 prosenttia metsätilan hankintamenosta. Samalla korotetaan myös vuotuista metsävähennyksen enimmäismäärää 60:stä 75 prosenttiin veronalaisen metsätalouden pääomatulon määrästä. Tämä mahdollistaa puuston hankintamenon vähentämisen nykyistä aiemmin verotuksessa, millä olisi merkitystä erityisesti metsänomistajille, jotka ovat hankkineet hakkuukypsiä metsiä ja ovat aikeissa myydä puuta pian metsätilan hankkimisen jälkeen.

Arvoisa puhemies! Korotusten arvioidaan pienentävän verotuloja yhteensä noin 32 miljoonaa euroa vuodessa. Korotus tulisi voimaan vuoden 26 alussa, ja sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuoden 26 verotuksessa, mutta korotetun metsävähennyksen saisi myös vuonna 2025 tai aiemmin hankittujen metsien perusteella. Kyseessä on hyvin merkittävä veropoliittinen uudistus, jolla vahvistetaan suomalaisen metsänomistajan asemaa, puolustetaan kotimaista yksityisomistusta sekä tuetaan alueellista yrittäjyyttä ja työllisyyttä. Hallitus puolustaa esityksen myötä näin siis suomalaisen maanomistuksen säilymistä kansallisissa käsissä. Metsävähennyksen korottaminen tukee puun tarjontaa ja turvaa metsäteollisuuden raaka-aineen saantia. Tämä on elintärkeää suomalaisille työpaikoille ja viennille. Metsätalouden toimintaedellytyksiä turvaa myös hallitusohjelman kirjaus hakkuumäärien säilyttämisestä vähintään nykytasolla.

Arvoisa puhemies! Kyseessä on merkittävä linjaus suomalaisen perhemetsätalouden puolesta. Uudistus parantaa kotimaisten metsänomistajien edellytyksiä omistaa metsää suhteessa metsärahasoihin ja ulkomaisiin sijoittajiin, jotka ovat kasvattaneet omistustaan erityisesti maaseudulla. Aikaisemmat hallitukset Sipilästä Mariniin eivät koskeneet prosenttiosuuteen. Sipilän hallitus keskittyi metsälahjavähennyksen luomiseen ja Marinin hallitus väärinkäytösten estämiseen, mutta ne pitivät metsävähennyksen voimassa ennallaan. Nyt asia korjataan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Räsänen, olkaa hyvä.

14.07 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Kiitoksia ministerille esittelystä. Nyt on todella käsittelyssä merkittävä hallituksen veropoliittinen esitys metsävähennyksen korotta-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

misesta nykytilanteesta 15 prosenttiyksiköllä, mutta toisin kuin ministeri äsken totesi, ajattelisin, että tässä markkinatilanteessa tämä on kyllä jo ihan markkinaehtoisesti hoidettu.

Jotta voin käydä tätä nykyistä esitystä lävitse, niin ehkä on hyvä käydä hieman historiaa. Elikkä metsävähennyshän on otettu Suomessa käyttöön vuonna 93, ja sillä on nimenomaan ollut ne kaksi tavoitetta, jotka ministeri tässä myös hyvin kävi lävitse, elikkä toisaalta kannustaa suomalaisia aktiiviseen metsätalouteen ja sitä kautta sitten varmistaa myös puun saatavuus teollisuudelle. Vaikka tämä vähennys on ollut käytössä jo kohtuullisen pitkään, niin mitään suurempaa tutkimustahan meillä valitettavasti tästä asiasta ei ole, siitä, miten tämä on toiminut. Aikoinaan vuonna 93, kun tämä on säädetty, metsävähennys asetettiin 50 prosenttiin. Sitten 2008 sitä korotettiin 60 prosenttiin, ja nyt todella ensi vuoden alusta sitä korotetaan 75 prosenttiin.

No, mitä tämä sitten tarkoittaa käytännössä? Tällähän todella staattisesti laskettuna valtion verotulot tulevat vähenemään 32 miljoonaa euroa ensi vuonna, mutta, niin kuin esityksessä todetaan, tähän on se ala-arvio. Luultavasti verotulon menetys tulee olemaan huomattavasti suurempi, koska nyt kun tätä metsävähennystä korotetaan, niin se asia, minkä ministeri tietenkin jätti tässä toteamatta, on se, että tähän lisää tätä metsävähennyksen pohjaa ja niitä metsävähennyksiä voi hakea aina sieltä vuodesta 93 saakka, mikäli sitä vähennyspohjaa on sitten veronmaksajalla käytettävissä. Tästä tullaan siihen, että kun arvioidaan, että nykyisen vähennyksen käyttäjämäärä vuosittain on ollut siinä noin 16 000:ssa, niin ensi vuoden osalta, kun tämä vähennys todella nyt korottuu, vähennyksen käyttäjiä tulee olemaan huomattavasti suurempi määrä, koska myös haetaan näitä jo aikaisemmin käytettyjä vähennysoikeuksia, kun niitä nyt nostetaan, jolloin päädymme siihen, että todella tämä verotulomenetys, 32 miljoonaa euroa, on todellinen ala-arvio, ja voisi arvioida, että verotulomenetykset tulevat olemaan huomattavasti suurempia.

No mitä tämä tarkoittaa sitten käytännössä metsävähennyksen käyttäjälle? Tällä hetkellä siis tämä metsävähennyksen staattinen arvio, jolla se pienentää valtion verotuloja vuosittain, on noin 72 miljoonaa euroa, ja nyt kun tähän päälle sitten tehdään tämä korotus, joka pienentää verotuloja lisää 32 miljoonaa euroa, niin pääsemme siihen, että kokonaisuudessaan puhumme nyt tuollaisesta reilun 100 miljoonan euron verotulomenetyksestä vuodessa. Tämä tarkoittaa tietenkin sitten käyttäjille suhteutettuna sitä, että puhumme noin 7 000 euron vähennyksestä, jonka todella vähennyksen käyttäjä voi vuosittain verotuksessa vähentää niinä vuosina, kun puukauppaa on tehty, ja näistä maksettavista pääomatuloveroista sitten voi tämän metsävähennyksen vähentää. Tämä korotus, jota todella hallitus nyt esittää, tarkoittaa ensi vuodesta alkaen 2 000 euron lisäveronkevennystä nyt sitten niille 16 000 henkilölle, jotka tätä ovat käyttäneet.

Voisi siis ainakin näin ajatella, että kyllä todella tässä kannusteita verotuksellisesti lisätään aktiivisen metsätalouden hoitamiseen. Mutta sitten tullaankin siihen asian pihviin, että kun katsomme, mitä puun hinnalle on tässä viime vuosina tapahtunut, niin puun hintahan on tällä vuosikymmenellä noussut noin nelisenkymmentä prosenttia. Ja kun mietimme, mistä se suurin kannuste metsänomistajalle tulee myydä metsää eli harjoittaa aktiivista metsätaloutta, niin se tapahtuu tällä hetkellä jo ihan markkinaehtoisesti eikä ole näköpiirissä mitään sellaista, että tässä markkinatilanne muuttuisi eli toisin sanoen puun saatavuus oikeasti parantuisi, vaan todellisuudessa hinnat tulevat pysymään korkealla myös jatkossa. Eli jo tällä hetkellä aivan markkinaehtoisesti metsänomistajilla on varsin hyvät kannusteet tähän aktiiviseen metsätalouteen.

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

Sitten muistetaan myös se, että kun me katsomme metsätiloja, niin tässä kun nyt halutaan lisätä suomalaisten kiinnostusta mahdollisesti sijoittaa esimerkiksi metsätiloihin niitä ostamalla, niin tällä hetkellähän metsätiloista, siis lukumäärällisesti kaikista metsätiloista, noin 80 prosenttia vaihtaa omistajaa joko perinnön, lahjan tai sukupolvenvaihdon myötä. Eli toisin sanoen todellinen metsämarkkina, jossa nyt sitten sijoittajat haluaisivat sijoittaa ja ostaa uutta metsää, liikkuu noin 20 prosentissa tästä koko metsäkiinteistöjen määrästä, joten tältäkin osin voisi ajatella, että mitään uusia kannusteita nykytilanteeseen nähden ei ole kyllä tarpeen tähän metsätalouteen tuoda, koska tälläkin hetkellä todella tämä korkea puun hinta huolehtii siitä, että kannusteet puun myyntiin ovat, ja sitä kautta pystytään huolehtimaan esimerkiksi teollisuuden puun saatavuudesta.

Ja kun suurin osa, tai valtaosa, voisi sanoa näin, metsätiloista siirtyy eteenpäin enemmänkin sitten perintönä tai lahjana, niin voi kai sanoa, että ei siihen tarvitse ainakaan uusia kannusteita luoda. Niin kuin ministeri jo muistutti, niin tähänhän on luotu aikoinaan paitsi tämä sukupolvenvaihdoishuojennus, niin eduskunta myös päätti aikoinaan, vaalikaudella 15—19, tehdä metsälahjavähennyksen, jolla entisestään on tuettu metsän antamista lahjana eteenpäin, ja siltäkin osin kyllä kannusteet ovat kohdillaan.

Kun tätä esitystä kaikinensa käy läpi, niin voi kyllä päätyä helposti siihen johtopäätöksen, että tilanteessa, jossa tänäkin vuonna velkaa otamme yli 13 miljardia euroa, niin kuin tänään julkistettu seuraava lisätalousarvio toteaa, on vaikea nähdä perusteita 30 miljoonan euron veronkevennykselle, joka kohdistuu tosiasiallisesti noin 16 000 henkilölle. Tilanteessa, jossa todella otamme [Puhemies koputtaa] 13 miljardia euroa velkaa joka vuosi, sitten tehdään vielä tällainen veronkevennys, koska nämä kannusteet hoituvat markkinaehtoisesti, ja senpä takia ajattelisin niin, [Puhemies koputtaa] että luotetaan markkinoihin, jotka tällä hetkellä kyllä niin hoitavat kannusteet omistajille kuin sitä kautta myös sitten varmistavat teollisuuden puun saatavuuden, [Puhemies koputtaa] kun tällä hetkellä jokaisen metsänomistajan kannattaa kyllä puuta myydä. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä. Yksi minuutti.

14.15 Tuomas Kettunen kesk (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu herra puhemies! Nyt tuli hyvä esitys hallituksen suunnalta. Nimittäin metsävähennyksen korotus on konkreettinen tapa osoittaa valtion suunnalta, että me haluamme tukea tavallista suomalaista metsänomistajaa, vahvistaa maaseudun elinvoimaa ja edistää kestävä metsätaloutta kotimaisin keinoin. Vaikka edustaja Räsänen, Joona tuossa antoi hyvän puheenvuoron, [Miapetra Kumpula-Natri: Niin on, erinomainen!] ymmärrämme myös sen, että puun hinta on asianmukaisella tasolla, mutta kyllä valtiovallankin pitää tulla matkaan siihen, koska tämä on myös ilmastopolitiikkaa: mitä paremmin suomalaiset metsänomistajat hoitavat metsiään, sitä paremmin nämä metsät sitovat hiiltä tulevaisuudessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja seuraavat myönnettävät puheenvuorot ovat siis yhden minuutin debattipuheenvuoroja, kunnes toisin ilmoitetaan. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

14.16 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): [Puhujan mikrofonin on kiinni] Arvoisa puhemies! Tällä muutoksella hallitus tukee suomalaista metsänomistajaa, edistää kotimaisen puun käyttöä ja vahvistaa metsäsektorin roolia talouskasvun tukena. Sitä ei... [Pu-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

hemies: Mikrofoni, edustaja Hänninen!] — Kokeillaanpa uudestaan. — Eli tilanne on ajan-kohtainen. Venäläisen puuntuonnin päätyttyä teollisuudella on tarve kotimaiselle raaka-aineelle. Korotettu metsävähennys kannustaa paitsi puun myyntiin myös metsien aktiiviseen hoitoon. Samalla uudistus helpottaa metsätilojen sukupolvenvaihdoksia. Perheen sisäinen tilan siirto voi jatkossa tapahtua kevyemmällä verokohtelulla, mikä vahvistaa ylisukupolvista metsänomistajuutta ja ehkäisee tilojen pirstoutumista tai myyntiä ulkomaille. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

14.17 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tuossa edustaja Räsänen teki hyvän ja tarpeellisen historiallisen katsauksen sekä myös katsauksen tähän tilanteeseen, eli varmasti jo tällä hetkellä markkinat toimivat ja puun hinta antaa jo sinällään hyvän kannustimen tälle kaikelle.

Siksi minunkin täytyy, puhemies, kyllä syvästi ihmetellä sitä, kuinka tässä valtiontaloudellisessa tilanteessa nyt sitten arvovalinta menee niin, että käytetään vähintään yli 30 miljoonaa lisäveron kevennyksenä 16 000 metsänomistajalle. Eli onko tämä nyt todellakin se kaikkein kiireellisin ja tärkein tässä tilanteessa? Ja myös minä pistin merkille, että tänään hallitus antoi lisätalousarvion, jossa velkaa otetaan kuluvalle vuodelle jo 13 miljardia. Liki miljardi lisää velkaa, ja sitten tällaisia arvovalintoja tehdään, kun markkinatkin toimisivat, niin että en kyllä voi, arvoisa puhemies, nähdä tätä kovinkaan perusteltuna esityksenä. Toivon, että ministeri Purra nyt ottaa kantaa vastauspuheenvuorossaan siihen, että kun rahaa on, niin miten ihmeessä hallituksella juuri tähän nyt sitten tämä vähintään yli [Puhemies koputtaa] 30 miljoonaa euroa riitti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eerola, olkaa hyvä.

14.18 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt tuntuu vähän siltä, että vasemmalla laidalla ihan kaikki eivät näe metsää puilta. Tämä esityshän nimenomaan korjaa osaltaan tällaisen pitkään tiedossa olleen epäkohdan, kun puuston arvo on keskimäärin 90 prosenttia tämän metsätilan markkinahinnasta mutta sitten vähennettävissä ollut osuus on ollut vain se 60 prosenttia. Tämä verokohtelu ei ole vastannut sitä todellisuutta, mutta nyt tämä linja oikaistaan.

Metsäteollisuus tarvitsee raaka-ainetta, ja kotimainen puu on paitsi ilmastollisesti kestävä vaihtoehto myöskin tärkeä osa alueellista elinvoimaa ja työllisyyttä. — Kiitokset.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

14.19 Saara Hyrkkö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siis tilanteessa, jossa hiilinielut ovat romahtaneet, jossa puun hinta on ennätyskorkealla ja jossa julkinen talous on vaikeuksissa, tuntuu täysin käsittämättömältä, että hallitus antaa esityksen, joka kannustaa hakkaamaan lisää metsiä ja heikentää julkista taloutta yli 30 miljoonalla eurolla. Ja summahan tosiaan voi siis tästä vielä nousta, eikö niin, valtiovarainministeri Purra?

Tämän esityksen perustelut ovat poikkeuksellisen hatarat, minkä lisäksi tämä esitys on siis ristiriidassa hallituksen omien julkisen talouden vahvistamiseen liittyvien tavoitteiden kanssa mutta myös sen puoliväliriihen linjan kanssa, jossa näitä verovähennyksiä pyrittiin

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

pikemminkin vähentämään ja sitä perusteltiin verotuksen yksinkertaisuudella. Kyllä tässä ennen kaikkea kokoomuksen tänä päivänä varsin hauraana oleva maine markkinataloutta puolustavana puolueena ottaa aikamoisen kolauksen, ja täällä vihreät ja SDP sitten puolustavat markkinaehtoisia ratkaisuita. Tähän on tultu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

14.20 **Mai Kivelä vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys metsävähennyksen korottamiseksi on röyhkeä ja vastuuton niin ilmaston, luonnon monimuotoisuuden kuin verotuksen oikeudenmukaisuuden näkökulmasta. Kyseessä on siis kymmenien miljoonien vuosittainen verotuki, pääomiin ja pienelle joukolla kohdistuva ja vielä ympäristölle haitallinen tuki. Jo valmiiksi anteliaan veroedun korottaminen kannustaa lisähakkuihin aikana, jolloin Suomen metsien hiilinielut ovat romahtaneet ja luonnon monimuotoisuus heikkenee. [Juho Eerola: Teollisuus tarvitsee puuta!] Kaiken lisäksi nyt tätä verotukea lisätään pysyvästi, vaikka vain pieni joukko hyötyy. Mutta rahaa tosiaankin näköjään hallituksella on. [Juho Eerola: Raha kasvaa puissa!]

Lisäksi esityksen perustelut ovat heikot, vaikutusarviot puutteelliset ja ilmasto- ja luontovaikutuksia ei edes ole kunnolla arvioitu. Eli minusta eduskunnan tulee hylätä tämä esitys, sillä me tarvitsemme sellaista veropolitiikkaa, joka tukee reilua ja ekologisesti kestävä tulevaisuutta eikä vie toiseen suuntaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harakka, olkaa hyvä.

14.21 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Hyvä puhemies! Itsekkäästi ajateltuna pääomatulojen saajana ja myöskin metsänomistajana minun pitäisi kiittää hallitusta siitä, että me pääomatulojen saajat emme ole joutuneet osallistumaan näihin säästötalkoisiin mitenkään ja että tämä vuosien 2015—2019 kaudella tehty merkillinen verotukivempele tässä vaan entisestään syventää tätä veropohjan rapautumista. On kyllä todella ristiriitaista se, että hallitus ja valtiovarainministeri tässä samassa pöntössä perustelivat sellaisten vähennysten poistoa kuin ay-jäsenmaksujen poistoa, työhuonevähennyksen poistoa, joka on hyvin tarpeellinen monille, muun muassa opettajille, ja sitten lisäksi — sanoisin, että jotkut ajattelivat, että pelkkää ilkeyttään — työsuhdepolkupyöräedun poistoa sillä, että näitä veroetuja pitäisi karsia ja että veropohja olisi tasaisempi, joten nyt sitten 30 miljoonan lisäeuron lahja niille, jotka eivät sitä entisestään tarvitse. Tämä on kerta kaikkiaan röyhkeää ja vastuutonta politiikkaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Savio, olkaa hyvä.

14.22 **Sami Savio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos valtiovarainministerille esityksestä metsävähennyksen korottamiseksi. Tässä on tosiaan tavoitteena helpottaa kotimaisia metsäkauppoja ja vauhdittaa puun myyntiä sekä vahvistaa suomalaisten metsänomistajien asemaa sijoitusrahastoihin verrattuna.

Arvoisa puhemies! Metsätilan ostaja hankkii kaupassa metsätilan ja sillä olevat puut yhtenä kokonaisuutena. Kuten täällä on kuultu, niin tavanomaisessa tapauksessa metsätilan hinnasta keskimäärin noin 90 prosenttia muodostuu puuston ja vain noin 10 prosenttia maapohjan arvosta. Jos puukauppaa tehdään pian metsätilan hankinnan jälkeen, ei puun

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

myyjälle ole juurikaan ehtinyt kertyä uutta pääomaa metsän kasvun muodossa. Onkin siten täysin perusteltua, että hallitus esittää, että puun myyjä voi vähentää 75 prosenttia puun myyntihinnasta verotuksessa.

Tämä veroetuhan ei ole pysyvä. Se on tilapäinen, koska saadun vähennyksen määrä lisätään kyseisen metsätilan myynnistä [Puhemies koputtaa] tulevaisuudessa saatavan luovutusvoiton määrään.

Kiitos hallitukselle tästä esityksestä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viljanen, olkaa hyvä.

14.24 Eerikki Viljanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Räsänen piti ansiokkaan historiakatsauksen metsäverotuksen historiaan mutta jätti mainitsematta yhden erittäin oleellisen seikan siinä. Kun metsävähennysjärjestelmää ja metsäverotusjärjestelmää uudistettiin 1993, silloin yhteisövero- ja pääomaverokanta oli sama, 25 prosenttia. Nyt yritysten yhteisöverokanta on 20 prosenttia, pääomaverokanta 30 tai 34 prosenttia. Eli nyt metsärahastoja ja muita institutionaalisia sijoittajia verotetaan kevyemmin kuin luonnollisia metsänomistajia ja yhteismetsiä.

Tämänkin johdosta tämä hallituksen esitys on erittäin hyvä. Metsävähennysprosentin korottaminen on isänmaallinen teko hallitukselta. Se parantaa yksityismetsänomistajien ja yhteisömetänomistajien suhteellista asemaa metsätilamarkkinassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eestilä, olkaa hyvä.

14.25 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ainakin jossain vaiheessa eduskunnassa keskusteltiin sinivalkoisesta omistuksesta ja siitä, että eduskunnan pitäisi nimenomaan tehdä ratkaisuja, jotka edistävät sinivalkoista omistusta.

Tänä päivänä rahastot omistavat metsiä Suomessa enemmän kuin kunnat ja seurakunnat yhteensä, ja kuten tunnettua, rahasto voidaan myydä minne tahansa. Tämä hallituksen esitys minun käsitykseni mukaan nimenomaan pyrkii pitämään metsät suomalaisessa omistuksessa, jolloin ne todennäköisesti paremmin palvelevat metsäteollisuutta, sahoja ja suomalaista työllisyyttä ja suomalaista vientiä. Se tämän takana on, ei niinkään se, saako joku rahaa ja minkä verran saa.

Minun mielestäni tämä hallitusohjelmaneuvoittelussa sovittu metsävähennyksen nosto 75 prosenttiin on se keino, millä me halutaan nimenomaan luoda uskoa siihen, että suomalaisten kannattaa ostaa metsätiloja. Se on verotuksellisesti vähän edullisempaa, ja sitä kautta on uskoa siihen, että puu liikkuu Suomessa, vaikka meillä on uhkakuvakeskusteluja [Puhemies koputtaa] ollut ilmastonäkökulmasta aika paljon.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Mikkonen, olkaa hyvä.

14.26 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtion tarkastusvirasto teki syksyllä 23 selvityksen Yksityismetsätalouden tuet ja korvaukset — Puun tuotannon edistäminen ja luonnon monimuotoisuus. Tuo selvitys kertoo, että jo tällä hetkellä erilaisia veroetuja on yli 170 miljoonalla, ja nyt hallitus on työntämässä vielä lisää, vaikka tuo selvitys toteaa myös, että näitten tukien vaikuttavuudesta on huonosti näyttöä eikä niiden ajanmukaisuutta ja yhteisvaikutuksia ole arvioitu lainkaan riittävästi. Tämä työ

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

pitäisi tehdä sen sijaan, että nyt lisätään metsävähennystä aikana, jolloin puun hinta on todella korkea ja markkinat vetävät.

Samanaikaisesti tiedämme, että metsäluonnon monimuotoisuus on köyhtymässä, tiedämme, että hiilinielut ovat romahtamassa. Sen takia mieluummin kannustaisin hallitusta etsimään keinoja, miten metsänomistajat voivat saada tuloa muuta kautta kuin pelkällä puun myynnillä, koska metsänomistajat myös kaipaavat näitä markkinoita. Tämän kehittämiseen tulisi osoittaa rahaa [Puhemies koputtaa] eikä suinkaan tähän metsävähennykseen, kun puu menee kaupaksi jo nytkin todella hyvällä hinnalla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vähämäki, olkaa hyvä.

14.27 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Tässä on mielestäni kaikista eniten kysymys oikeudenmukaisuudesta, siitä, että metsävähennyspohja nostetaan lähemmäksi sitä 90:tä, mitä sen kuuluisi ollakin. Tässä suojataan suomalaisia yksityismetsänomistajia ulkolaisia instituutioita vastaan, jotka ovat tulleet ostamaan Suomeen meidän suomalaista omaisuutta ja kilpailemaan sellaisilla ehdoilla, mitkä suosivat heitä. Nyt tällä yksittäisellä pienellä päätöksellä saadaan suomalaista metsänostajaa hiukan lähemmäksi suhteessa näihin instituutioihin.

Väittäisin näin, että suomalainen metsänomistaja on pitkäjänteinen. Kun hän ostaa tämmöisen tilan, niin hän kyllä suojelee siellä, jos näkee, että yli satavuotiasta metsää on joku lohko siellä kiinteistössä. Olen kauhulla katsonut, että kun monet ulkolaiset institutiot ostavat Suomesta metsää, niin kaikki hakataan saman tien. Mielestäni tämä on myöskin ilmastopoliittinen teko. Ei minulla muuta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

14.28 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä metsävähennys varmasti herättää täällä, niin kuin puheissa näkyy, tunteita, mutta kun metsäkauppoja on syntynyt erittäin hyvin näillä hintatasoilla, jopa ennätysmääriä, niin voidaan sanoa, että tässä mielessä sitä tarvetta ei ole. Sitten voi kysyä, että jos nyt tässä omistuksessa on kysymys yksityisomistuksesta, niin kuinka niitä kauppoja on syntynyt tänä päivänä ja paljonko näitten osalta, joiden omistus on jollain muulla taholla. Kummalla taholla on syntynyt enempi kauppoja? Onko tässä sijoittajaryhmässä syntynyt kauppoja enemmän vai täällä yksityisomistuksessa? Kauppoja on kokonaisuudessaan syntynyt todella hyvin. Sitten tässä on ehkä vielä enempi mietitty sitä, onko teollisuus saanut kaikki raaka-aineet, sen, mitä on tarvinnut saada, koska energiantuotantoonkin menee osa. Se on ollut ehkä se suurin ongelma, ei nimenomaan tämä kauppojen tekeminen. Sen takia näen ongelmana, että tätä vielä kannustetaan tällaisella vähennyksellä, [Puhemies koputtaa] kun ei tarvitse, tässä suhdannetilanteessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelulle tässä vaiheessa varattu aika lähestyy loppuaan. Annan vastauspuheenvuoron ministeri Purralle. — Kolme minuuttia, olkaa hyvä.

14.30 Valtiovarainministeri Riikka Purra: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia eduskunnalle keskustelusta. Erityisesti keskustasta ja täältä hallituspuolueista tuotiin tietenkin mie-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

lestäni hyviä kantoja siihen, minkä takia tämä on erittäin oleellinen. Sinivalkoista omistusta sinivalkoisiin metsiin. Kansainvälisten instituutioiden ehkä hieman erilaistenkin motiivien — puhtaasti taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien motiivien — yli menevää veropoliittista ratkaisuaan tässä haetaan. Se on oleellista, että tämä vähennys myönnetään nimenomaan yksityisille ja yksityispohjaisille yhteismetsille, ei yhtiöille tai rahastoille.

Maaseudun elinvoimaa tällä esityksellä haetaan parannettavaksi. Ylipäättänsä työpaikat, maaseutuyrittäminen ja niin edelleen ovat merkittäviä. Kyllä, tällä on selviä fiskaalisia vaikutuksia, yli 30 miljoonaa euroa. Mielestäni se on perusteltua näillä jo esittämilläni syillä mutta myös siksi, että metsämaan omistuspohjan säilyminen kotimaisena, kannattava metsätalous, ylipäättänsä pitkäjänteinen omistaminen ovat erittäin hyödyllisiä, jotta me saisimme näitä asioita edistettyä. Vastaavasti se, mikä nostettiin esille, Venäjän puuntuonnin loppuminen ja sen vaikutus suomalaiseen metsäteollisuuteen, korostaa tämän tarvetta.

No, sitten ei vastaavasti myöskään yllätyksenä tullut, että velasta ja markkinatalouden puolesta käytettiin puheenvuoroja sillä suunnalla, missä yleensä näitä puheenvuoroja ei käytetä, mutta ymmärrän sen, koska tämä ei selvästikään nyt ole vasemmalla puolella oleville puolueille mieluinen malli. Tuosta lisätalousarviosta, jota pääsemme sitten tarkemmin käsittelemään ensi viikolla: Toivottavasti sosiaalidemokraatit myös katsovat, mitä se on syönyt, eli puolustukseen, turvallisuuteen liittyviä menoja. Myös tiettyjä liikennehankkeita on päätetty hieman edistää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 14.32.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 17.26.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytettyä asiakohtaa 3 ja sen käsittelyä. — Keskustelu jatkuu. Edustaja Strandman poissa. — Edustaja Hänninen. [Timo Heinonen: Aina paikalla!]

17.27 Juha Hänninen kok: Kunnioitettu rouva puhemies! Olemme tänään käsittelemässä hallituksen esitystä tuloverolain muuttamisesta, jossa esitetään metsävähennyksen korottamista. Tämä on merkittävä uudistus suomalaiselle metsänomistajalle ja osa hallitusohjelman toimeenpanoa. Metsävähennyksen enimmäismäärä korotetaan 60 prosentista 75 prosenttiin. Tämä tarkoittaa, että metsänomistajalla on aiempaa suuremmat mahdollisuudet vähentää puukaupasta saatuja tuloja verotuksessa. Samalla metsän arvo, erityisesti puuston osuus siitä, huomioidaan paremmin. Tämä on oikeudenmukaista ja vastaa metsän todellista taloudellista arvoa.

Arvoisa puhemies! Tällä muutoksella hallitus tukee suomalaista metsänomistajaa, edistää kotimaisen puun käyttöä ja vahvistaa metsäsektorin roolia talouskasvun tukena. Tilanne on ajankohtainen. Venäläisen puun tuonnin päätyttyä teollisuudella on tarve kotimaiselle raaka-aineelle. Korotettu metsävähennys kannustaa paitsi puun myyntiin myös metsien aktiiviseen hoitoon. Samalla uudistus helpottaa metsätilojen sukupolvenvaihdoksia. Per-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

heen sisäinen tilan siirto voi jatkossa tapahtua kevyemmällä verokohtelulla, mikä vahvistaa ylisukupolvista metsänomistajuutta ja ehkäisee tilojen pirstoutumista tai myyntiä ulkomaille.

Arvoisa puhemies! Tämä on ennen kaikkea selkeyttävä ja ennakoitavuutta lisäävä uudistus. Verotuksen logiikkaa päivitetään vastaamaan nykyisiä olosuhteita ja metsän arvomuodostusta. Samalla metsävähennys tuo vakautta yksityismetsän omistajille ja lisää mahdollisuuksia hoitaa omaisuutta vastuullisesti. Hallitus tukee metsäsektoria konkreettisella tavalla. Pienemmästäkin metsätilasta voi tulla merkityksellinen tulonlähde ja osa omaa perinnettä. Kun puuta myydään, on kohtuullista, että osa tuloista voidaan vähentää verotuksessa aivan kuten muussakin elinkeinotoiminnassa.

Arvoisa puhemies! Kannatan esitystä lämpimästi. Tämä on hyvä uudistus suomalaisten kannalta. Samalla haluan muistuttaa jokaista, että vastuullinen metsänhoito ja kotimaisen puun kestävä käyttö hyödyttävät meitä kaikkia niin taloudellisesti, ilmastollisesti kuin huoltovarmuudenkin näkökulmasta. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Aittakumpu.

17.30 Pekka Aittakumpu ps: Arvoisa rouva puhemies! On hyvin tärkeää, että metsien ja puun merkitys Suomelle tunnustetaan ja että se näkyy myös käytännössä päätöksenteossa. Nyt saimme eduskuntaan tämän valtiovarainministeri Purran esittelemän lakiesityksen, joka vahvistaa metsiemme hyödyntämistä ja yksityisten metsänomistajien asemaa. Metsävähennyksen enimmäismäärää nostetaan 60 prosentista 75 prosenttiin. Metsävähennys tekee puun myynnistä taloudellisesti houkuttelevampaa alentamalla verotusta. Tämä kannustaa erityisesti yksityisiä ja perhemetsän omistajia myymään puuta. Vähennys kohdistuu nimenomaan hakkuukypsiin metsiin, jolloin puu saadaan nopeasti liikkeelle. Verokannustin on erityisen tärkeä nyt, kun Venäjän puuntuonti on loppunut ja teollisuuden kotimaisen puun tarve on kasvanut. Metsävähennys on siis paitsi omistajaa hyödyttävä uudistus myös kansantaloudellisesti tärkeä keino turvata puuhuolto ja pitää suomalainen metsäteollisuus elinvoimaisena.

Miksi metsät ovat meille niin tärkeitä? Metsät ovat raaka-aineen lähde esimerkiksi paperi-, saha- ja biotuoteteollisuudelle. Vuonna 2024 metsäteollisuuden vienti oli arvoltaan noin 13 miljardia euroa. Metsät työllistävät suoraan ja välillisesti kymmeniätuhansia ihmisiä, erityisesti maaseudulla. Metsistä saatavia raaka-aineita käytetään yhä enemmän uusissa biotalouden tuotteissa, kuten bioenergian, -tekstiilin ja -kemikaalien tuotannossa. Yksityiset metsänomistajat, joita on Suomessa noin 600 000, saavat tuloja puun myynnistä. Metsätalouden nettotulot ovat noin kaksi miljardia euroa vuosittain. Metsät ylläpitävät elinvoimaa koko Suomessa, harvaan asutuilla alueillaakin, koska metsätalouden tulot kiertävät paikallistaloudessa. Metsät toimivat myös hiilinieluina, ja nimenomaan kasvava puu sitoo hiiltä. Näiden syiden vuoksi metsiä kannattaa hyödyntää. Yksityiset metsänomistajat tekevät Suomessa todella tärkeää työtä. Suomessa yhtä kaadettua puuta kohti istutetaan keskimäärin neljä uutta puuta. Siksi Suomen puuston määrä on vuosikymmenten aikana kokonaisuutena kasvanut huomattavasti. Kiitos siitä kuuluu vastuullisille suomalaisille metsänomistajille.

Hallituksen esitys metsävähennyksen korottamisesta on askel oikeaan suuntaan. Se tukee metsänomistajia ja metsäteollisuutta, joka on koko kansantaloutemme selkärankaa. Nuorten metsäbarometri 2025:n mukaan 90 prosenttia nuorista kokee metsät tärkeiksi.

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

Tämä korostaa metsien merkitystä myös tuleville sukupolville. Metsävähennyksen korottaminen tukee koko Suomen elinvoimaisuutta, ja metsät ovat tärkeä hyvinvoinnin lähde niin Pohjois-Suomessa, idässä, lännessä kuin etelässäkin. Tämän takia meidän on huolehdittava, että metsien kestävä käyttö saa jatkoa, ja tämä hallituksen esitys tukee sitä ja on tärkeä askel kohti yhä kestävämpää metsätaloutta ja vahvempaa metsäteollisuutta koko Suomessa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

17.34 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Tänään käsiteltävänä on hallituksen esitys metsävähennyksen korottamisesta. Esityksessä ehdotetaan, että metsävähennyksen enimmäismäärää nostetaan nykyisestä 60 prosentista 75 prosenttiin. Tällä parannetaan yksityisten metsänomistajien asemaa, tuetaan kotimaista metsätaloutta ja turvataan suomalaisen metsäteollisuuden puun saatavuus varsinkin tässä tilanteessa, jossa kotimaisen puun tarve on kasvanut ja Venäjältä tuonti loppunut.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys on viesti siitä, että hallitus puolustaa suomalaista omistusta. Me emme hyväksy kehitystä, jossa yhä suurempi osa Suomen metsistä siirtyy metsärahastojen tai ulkomaalaisten sijoittajien käsiin. Metsätilojen kuuluu pysyä suomalaisissa perheissä sukupolvilta toisille. Suomalainen metsä on monimuotoinen ja tärkeä osa elämäämme, onhan maamme pinta-alasta noin 70 prosenttia metsää.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys saattaa lisätä hakkuita tai pienentää valtion verotuloja. Tässä täytyy kuitenkin muistaa se, että kysymys on laajemmasta kokonaisuudesta ja arvovalinnasta. Haluammeko valtion, joka kerää enemmän veroja, vai yhteiskunnan, jossa suomalaiset tekevät työtä, omistavat itse ja rakentavat hyvinvointia paikallisesti? 32 miljoonaa vähemmän verotuloja voi olla pieni hinta, jos sillä saadaan aikaan lisää puukauppaa, metsänhoitoa, investointeja ja työtä. Taloudessa ei voi katsoa vain staattisia taulukoita, on nähtävä seurannaisvaikutukset. Kun suomalainen metsä liikkuu, liikkuu myös raha.

Arvoisa puhemies! Metsävähennyksen korotus on periaatteellinen ratkaisu, joka palauttaa arvon suomalaiselle työlle, yrittäjyydelle ja omistajuudelle. Esitys puolustaa suomalaista perhemetsätaloutta, joka on pitkään pitänyt huolta Suomen luonnosta, elänyt sen rytmissä ja kasvattanut suomalaisille hyvinvointia. Esitys kannustaa myös pitkäjänteiseen metsienhoitoon, vastuulliseen metsätalouteen ja siihen, että suomalaiset omistajat uskaltavat investoida tulevaan. Samalla tämä tukee suomalaista metsäteollisuutta, mikä onkin Suomelle erittäin tärkeää vientimarkkinoiden kannalta. Suomen metsäteollisuus tarvitsee suomalaista puuta raaka-aineeksi ja jalostukseen.

Tämän esityksen yhteydessä on hyvä katsoa myös tulevaisuuteen. Puurakentaminen on tulevaisuutta. Kotimaisen puun merkitys kasvaa entisestään, kun rakennetaan vähähiilisesti, terveellisesti ja pitkäikäisesti. Kun metsävähennystä korotetaan, varmistetaan osaltaan myös puuraaka-aineen saatavuutta kotimaisiin rakennushankkeisiin. Puurakentaminen on kaikin puolin viisasta niin ihmisille kuin luonnolle ja ilmastolle.

Arvoisa puhemies! Kaksi edellistä hallitusta eivät koskeneet tähän metsävähennyksen prosenttiosuuteen. Nykyinen hallitus korjaa tämän arvostaen suomalaisen metsän ja sen omistuksen arvoa ja tärkeää suomalaista elinkeinoja. Suuri kiitos ministerille esittelystä ja esityksestä. Kannatan lämpimästi tätä. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuksen palvelusetelistä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 54/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sivistysvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.33 Opetusministeri Anders Adlercreutz (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Tuon eduskunnan käsittelyyn hallituksen esityksen, jolla varhaiskasvatukseen esitetään omaa palvelusetelilakia. Varhaiskasvatuksessa sovelletaan nykyisin lakia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä. Lakia ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukais-
ta soveltaa enää varhaiskasvatukseen, sillä varhaiskasvatus ei ole sosiaali- ja terveyden-
huoltoa, eikä varhaiskasvatuksen järjestäminen kuulu hyvinvointialueiden vaan kuntien tehtävään.

Lain tarkoituksena on varhaiskasvatuksen palvelusetelin avulla lisätä perheen valinnan mahdollisuuksia lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseksi, parantaa varhaiskasvatuspal-
velujen saatavuutta ja edistää kunnan ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä.

Arvoisa puhemies! Uusi laki vastaisi pääperiaatteiltaan varhaiskasvatukseen aiemmin sovellettua sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annettua lakia sisältäen tarvitta-
vat varhaiskasvatuksen toimialan täsmennykset. Palvelusetelin arvon määrittämisessä huomioon otettavat lapseen liittyvät tekijät olisivat nykyisin sovellettavaan lakiin nähden uusia, mutta kunnat tietävästi käyttävät niitä jo nykyisin.

Kohtuullisuutta arvioitaessa olisi edelleen otettava huomioon kustannukset, jotka aiheu-
tavat kunnalle vastaavan toiminnan tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimis-
esta ostopalveluna, sekä palvelunkäyttäjän maksettavaksi jäävä arvioitu omavas-
tuus. Tämä mahdollistaa sen, että kunta voi määrittää palvelusetelin arvon kuntakoh-
taisten kustannustekijöiden pohjalta. Palvelusetelin arvon kohtuullisuuden tarkistamisesta
säädetäisiin myös nykyistä selkeämmin lain tasolla. Kunta päättäisi kuitenkin itse tarkem-
man tarkasteluvälin ja -tavan.

Koska ehdotus vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain nykyis-
tä soveltamistapaa varhaiskasvatuksessa, sillä ei ole kuntien kustannuksia nostavaa vaiku-
tusta, eikä esityksellä näin ollen ole myöskään vaikutuksia valtion talousarvioon. Laki-
muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

14.35 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys varhaiskasvatuksen palvelusetelilainsäädännön uudistamisesta on tarpeellinen. Tämä esitys on tärkeä askel kohti selkeämpää ja yhdenvertaisempaa varhaiskasvatuksen järjestelmää koko maassa. Tavoitteena on ennen kaikkea parantaa perheiden mahdollisuuksia valita heille sopivin varhaiskasvatuspalvelu riippumatta siitä, tuotetaanko se kunnallisena vai yksityisenä palveluna. Uudistuksessa palveluseteliä koskeva sääntely siirrettäisiin nykyisestä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaista osaksi varhaiskasvatustakia. Samalla palveluseteliä koskevaa sääntelyä ajanmukaistetaan vastaamaan varhaiskasvatuksen erityispiirteitä. Tämä on välittävää perhepolitiikkaa.

Arvoisa puhemies! Esityksen ytimessä on perheiden tasa-arvo. Palvelusetelin käyttöä selkeyttämällä ja sääntelyä täsmentämällä varmistetaan, että vanhemmat voivat tehdä päätöksiä lapsensa varhaiskasvatuksesta aidosti tasavertaisista lähtökohdista. Esityksellä halutaan myös turvata kuntien mahdollisuudet vaikuttaa palveluiden kustannuksiin, laatuun ja saavutettavuuteen. Keskiössä on tukea palvelusetelien käyttöä siten, että ne mahdollistavat varhaiskasvatuspaikkojen lisäämisen, jolloin päiväkotiin voi päästä mahdollisimman lähelle omaa kotiaan. Samalla uudistus vahvistaa palvelujen ennakoitavuutta ja ehkäisee nykyisen lainsäädännön tulkintaeroista syntyviä ongelmia. Kunnille tämä luo mahdollisuuden kehittää varhaiskasvatuspalvelujaan pitkäjänteisemmin. Pitkälle katsova kasvatuksen kehittäminen on jokaisen lapsen etu, ja juuri heistä meidän tuleekin huolehtia.

Arvoisa puhemies! Laadukas varhaiskasvatus on hyvinvointiyhteiskuntamme kulmakivi. Se on parasta syrjäytymisen ehkäisyä. Se tukee lasten kasvua, oppimista ja hyvinvointia sekä antaa eväitä koko elämän mittaiselle koulupolulle. Siksi on tärkeää, että perheet voivat luottaa siihen, että varhaiskasvatuspalvelut toimivat reilusti ja ennakoitavasti, oli kyseessä sitten kunnallinen tai yksityinen palvelu. Meidän on toimittava lastemme puolesta.

Kannatan lämpimästi tätä esitystä, jossa kyse on perheiden arjesta ja lastemme parhaasta. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

14.39 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Varhaiskasvatus on yksi maamme merkittävin lastemme kasvamisen, oppimisen ja kehittymisen tehtävä. Se on maassamme laadukasta, ja se on parasta hyvinvoinnin edistämistä.

Hallitus esittää säädettäväksi lakia varhaiskasvatuksen palvelusetelistä sekä teknisiä muutoksia varhaiskasvatustakiaan. Taustalla on tarve siirtää sääntely sosiaali- ja terveysalalta opetus- ja kulttuuriministeriön vastuualueelle. Tavoitteena on, että yhä useampi perhe voisi valita erilaisten varhaiskasvatusmuotojen välillä tasapuolisemmin. Suurin osa lausunnonantajista kannatti sitä, että kunta voisi edelleen päättää, ottaako se palveluseteliä käyttöön, sekä määrittää palvelusetelin arvon. Tärkeäksi koettiin se, että palvelun käyttäjällä säilyy mahdollisuus kieltäytyä palvelusetelistä ja valita kunnallinen varhaiskasvatuspalvelu.

Arvoisa puhemies! Uudistuksessa tärkeintä on perheiden valinnanvapaus varhaiskasvatusmuotojen suhteen. Sitä esityksen muutokset tukevat. Lisäksi pidän tärkeänä, että kunnille jätetään vapaus päättää, ottaako se palveluseteliä käyttöön, ja vapaus määrittää sen arvo. Tämän avulla voimme vertailla eri tuloksia sekä metodeja kuntien välillä ja myös kus-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

tannuksia yksittäisen kunnan sisällä. Tämä esitys tukee perheiden mahdollisuuksia huomioida lapsensa kannalta paras mahdollinen varhaiskasvatusmuoto.

Tämä esitys on erittäin kannatettava. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Aittakumpu, olkaa hyvä.

14.41 Pekka Aittakumpu ps: Arvoisa puhemies! On tärkeää luoda perhe- ja lapsiystävällistä Suomea. Tämä hallituksen esitys on yksi askel siinä, ja kiitos ministerille tämän esittelystä. Hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus uudistaa varhaiskasvatuksen palvelusetelitä koskevan lainsäädännön ja että hallitus myöskin arvioi lastenhoidon tukien kokonaisuuden huomioiden perheiden valinnanvapauden. On tärkeää, että perheiden valinnanvapaus säilyy ja että sitä myöskin vahvistetaan.

Tämä uusi laki nyt sitten parantaa mahdollisuutta valita perheelle sopivin varhaiskasvatusmuoto: kunnallinen, yksityinen tai palvelusetelillä tuettu. Tämä esitys kokoaa ja vahvistaa aiemmin hajanaisesti säädellyt käytännöt omaksi varhaiskasvatuksen palvelusetelilajiksi ja tuo selkeyttä ja pysyvää pohjaa kunnille ja suomalaisille perheille. On hyvin tärkeää se, että perheet voivat oman tilanteensa ja omien tarpeittensa mukaan tehdä ratkaisuja lapsensa hoidon suhteen. Sen, että perhe voi valita varhaiskasvatuksen muodon, joka tukee parhaiten lapsen kehitystä ja vanhempien työn ja perhe-elämän yhteensovittamista, pitää olla ohjenuorana.

On hyvä, että hallitus on myöskin turvannut mahdollisuuden valita kotihoito niille perheille, joilla se on paras ratkaisu. Kotihoidon tukea ei esimerkiksi ole lähdetty leikkaamaan, ja ajattelen, että kotihoidon tukijärjestelmää pitää edelleen kehittää niin, että suomalaisilla perheillä on aito mahdollisuus valita myöskin kotihoito silloin, kun se lapselle ja perheelle parhaiten sopii. Kun nyt on ollut kaavailuja siitä, että Suomessa lähdettäisiin kokeilemaan sellaista Norjan mallia kotihoidon tuessa, mikä tarkoittaisi sitä, että perheen äidin ja isän täytyy olla asunut tietty aika Suomessa ennen tätä kotihoidon tuen saamista, niin se voisi sitten auttaa siihen, kun meillä tällä hetkellä liian moni lapsi ei esimerkiksi opi riittävästi suomen kieltä ennen kouluun lähtöään. Mutta se, että perheille taataan mahdollisuus nimenomaan perheiden ja lasten tarpeista käsin valita ne erilaiset ratkaisut siihen perheen arkeen, on hyvin tärkeää. Tämä esitys osaltaan tosiaan vahvistaa sitä, ja siksi tämä on hyvin kannatettava.

Nämä palvelusetelithän voivat helpottaa varhaiskasvatuspaikan saamista erityisesti semmoisilla alueilla, joilla kunnallisia paikkoja on rajoitetusti. Setelin avulla perhe voi helpommin siirtyä kunnallisten ja yksityisten palveluiden välillä esimerkiksi muuton tai työtilanteenkin takia. Kunnilla edelleen säilyy mahdollisuus määrittää palvelusetelin arvo perheen tulojen perusteella, jolloin kunnissa sitten voidaan auttaa sitä, että pienituloisillakin perheillä on mahdollisuus valita laadukasta yksityistä varhaiskasvatusta. Tämä laki mahdollistaa varhaiskasvatuspalveluiden joustavan järjestämisen paikallisesti perheiden tarpeet huomioon ottaen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koponen, olkaa hyvä.

14.44 Ari Koponen ps: Arvoisa herra puhemies! Aivan kuten täällä on kuultu, esitys on todella kannatettava.

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

Täysin järkeenkäypää on myös se, että sääntely varhaiskasvatuksen palvelusetelin osalta siirtyy opetus- ja kulttuuriministeriön vastuualueelle, pois sosiaali- ja terveysalalta.

Puhemies! Tällä toteutetaan hallitusohjelman hyvää kirjausta siitä, että on tavoite kasvattaa perheiden valinnanvapautta eri varhaiskasvatusmuotojen välillä tasapuolisesti, ja tämä on myös hyvää perhepolitiikkaa. Kun pääsemme esitystä vielä sivistysvaliokunnassa käsittelemään ja kuulemaan lausuntoja asiantuntijoilta, niin olen varma, että tästä saadaan sellainen laki, joka tekee hyvää koko varhaiskasvatuspuolelle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hiltunen, olkaa hyvä.

14.45 Pia Hiltunen sd: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys varhaiskasvatuslain palvelusetelistä on käytännössä tekninen ja säilyttääkin nykytilan. Sillä ei ole myöskään kuntien kustannuksia nostavaa vaikutusta, eikä esityksellä näin ollen ole myöskään vaikutuksia valtion talousarvioon.

Katsoin lausuntopalautteita, ja sielläkin kannatettiin lainsäädännön siirtymistä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle ja myönteisenä pidettiin myös sitä, että varhaiskasvatuksen palvelueteleista säädetään erillisessä laissa, ja näitä esityksen pykälää pidettiin pääosin selkeinä. Suurin osa lausunnonantajista kannatti, ja itsekin pidän tärkeänä sitä, että kunta voi edelleen päättää, ottaako se palveluseteliä käyttöön, sekä määrittää sen arvon. Tärkeäksi koettiin niin ikään, että palvelun käyttäjällä eli perheellä säilyy mahdollisuus kieltäytyä palvelusetelistä ja valita kunnallinen varhaiskasvatuspalvelu.

Tähän liittyen pohdin itse, onko perheellä mahdollisuus aidosti valita kunnallinen lähipalvelu julkiselta puolelta, mikäli lähes puolet palveluntarjoajista on yksityisiä varhaiskasvatuksen järjestäjiä ja osa kunnan palveluverkkoa. Siksi jaan ajatuksen myös osan lausunnonantajien kanssa siitä, että palveluntuottajat saisivat periä palvelunkäyttäjältä omavastuusuutena ainoastaan varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisen maksun. Se lisäisi yhdenvertaisuutta kunnan sisällä.

Esityksessä ei ole kuitenkaan rajattu omavastuusuutena perittävää euromäärää lain tasolla, vaan se jäisi edelleen paikallisesti kuntien päätettäväksi ja näin asettaa kunnat ja perheet eriarvoiseen asemaan. Varhaiskasvatus on merkittävä palvelu lasten kasvun, kehityksen ja tulevaisuuden kannalta, ja siksi on pidettävä kiinni siitä, että palvelut ovat aidosti jokaisen saatavilla yhdenvertaisesti.

Arvoisa opetusministeri, kysymykseni on ehkä hieman ohi aiheen, mutta kysyisin: onko ministeriössä tietoa asiasta tai aikomus tehdä mitään muutoksia varhaiskasvatuksen poissaolomenettelyn epäkohtiin? Vuosi sitten Helsingissä lapsia oli poissa varhaiskasvatukselta ilmoittamatta yli 100 000 päivän verran, ja Oulussa 6,8 henkilötyövuotta oli vapaana lakisääteisestä mitoitukselta pelkkien ilmoittamattomien poissaolojen vuoksi. Kuukauden kustannusvaikutus oli silloin 300 000 euroa. Mikäli poissaoloista ilmoitettaisiin asianmukaisesti, esim. Oulussa säästettäisiin yli 3 miljoonaa euroa vuodessa. Nyt kun kuntien taloustilanne on haastava, niin näkisin, että tällaiset keinot olisivat merkittäviä kuntatalouden näkökulmasta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Valtola, olkaa hyvä.

14.48 Oskari Valtola kok: Arvoisa herra puhemies! Varhaiskasvatuspalveluiden järjestäminen on nykyisin kuntien yksi tärkeimpiä tehtäviä. Yksityiset varhaiskasvatuspalvelun

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

tuottajat taas ovat kuntien tärkeimpiä kumppaneita näiden laadukkaiden varhaiskasvatuspalveluiden tarjoamisessa.

On tärkeää, että nyt tämä palvelusetelilainsäädäntö varhaiskasvatuksen osalta tuodaan OKM:n alaisuuteen, kuten täällä on kerrottu. Myös se, että lakiesitys on tässä vaikeassa taloustilanteessa sekä valtion että kuntien talouden osalta kustannusneutraali, on hyvä pohja lähteä tätä lakiesitystä viemään eteenpäin.

Haluaisinkin sanoa kiitokset ministerille tämän lakiesityksen tuomisesta eduskuntaan. Käsitlemme tämän sivistysvaliokunnassa huolellisesti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eerola, olkaa hyvä.

14.49 Juho Eerola ps: Arvoisa herra puhemies! Tässä on käytännössä kaikki ne syyt, minkä tähden tämä esitys on hyvä, jo kerrottu, mutta alleviivataan niitä vielä pikkasen: Varhaiskasvatuksen palvelusetelit vihdoinkin tuodaan oikeaan paikkaan sinne, minne ne kuuluvatkin, eli opetus- ja kulttuuriministeriön alle. Se on yksi niistä hyvistä asioista ja se, mikä itselleni on myös ollut aina tärkeää, se, että perheet voivat aidosti valita sen, mikä varhaiskasvatuksen muoto just heidän arkeen kaikkein parhaiten sopii.

Tämä laki selkeyttää sääntelyä ja vahvistaa kunnallista itsehallintoa. Nyt kunta päättää, käyttääkö palveluseteleitä, ja perhe päättää, haluaako niitä sitten käyttää vaiko ei. Ymmärän, että osa ehkä kenties vastustaakin tällaisia yksityisiä vaihtoehtoja, mutta meidän tehtävä ainakin omasta mielestäni on nimenomaan turvata tätä valinnanvapautta ja reilua kohtelua eikä rajoittaa etenkään mistään ideologisista syistä. — Kiitokset.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja ministeri Adlercreutz, kolme minuuttia, olkaa hyvä.

14.50 Opetusministeri Anders Adlercreutz: Ärade talman, arvoisa puhemies! Kuten tässä keskustelussa on tullut monta kertaa esille, niin tällä tosiaankin pyritään luomaan johdonmukainen varhaiskasvatukseen sopiva järjestelmä, joka luo tasavertaiset valinnanmahdollisuudet perheille valita se palvelu, joka perheelle sopii, ja pyritään luomaan sellainen tilanne — on tietenkin suotavaa, että syntyy sellainen tilanne — että se yksityinen toimijakin pystyy tarjoamaan sitä palvelua sellaiseen hintaan, että se sopii niin asiakkaalle, kunnalle kuin palveluntarjoajalle. Siitä näkökulmasta tietenkin tämä hinnanmuodostus on oleellinen, jotta kunnan sisällä on läpinäkyvyyttä näissä asioissa.

Isossa kuvassahan tämä ei ole merkittävä muutos, mutta on tarkoituksenmukaista, että tämä sääntely nyt siirtyy OKM:n alle ja pystytään sitä jo sinänsä varsin laajasti käytettyä mallia nyt sovittamaan paremmin nimenomaan varhaiskasvatuksen tarpeisiin.

Edustaja Hiltunen kysyi näistä poissaoloista. Tämä on tietenkin keskustelua, joka aika usein ponnahtaa esille, ja eri kunnissahan on sovellettu vähän eri tapoja tämän tilanteen hallitsemiseksi. Toistaiseksi ei ole havaittu selkeää tarvetta lainsäädäntöön, mutta varmaan on hyvä pohtia, miten saataisiin kuntatasolla havaitut hyvät käytänteet sitten jalkautumaan laajemmin. Se on tietenkin totta, että kun meillä on tällainen julkisesti varsin vahvasti tuettu palvelu, niin on hyvä, että sitä käytetään vastuullisesti, ettei resursseja siitäkään näkökulmasta mene hukkaan. Ja tietenkin tausta-ajatuksena koko meidän varhaiskasvatusjärjestelmässähän on myöskin se, että se on ennen kaikkea lapsen etu. On lapsen etu, että hän on varhaiskasvatuksessa, ja siksi toinen keskeinen tavoite, joka tässä keskustelussa

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

myöskin vilahti, on se, että kaikkien näitten uudistusten taustalla on myöskin se tavoite, että saataisiin osallistumisastetta nostettua kaikkien suomalaisten osalta, syntyperästä riippumatta. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sivistysvaliokuntaan.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 55/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sivistysvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.53 Opetusministeri Anders Adlercreutz (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Tämä hallituksen esitys varhaiskasvatuslain muuttamisesta koskee yksityisen varhaiskasvatuksen rekisteröintimenettelyä. Tällä hetkellä yksityisen varhaiskasvatuksen järjestäminen edellyttää, että palveluntuottajalla on ennen toiminnan aloittamista lupa harjoittaa päiväkotitoimintaa. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että jatkossa luvan sijasta yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittaminen edellyttäisi, että palveluntuottaja ja sen toimipaikat olisi rekisteröity palveluntuottajien rekisteriin eli Soteriin. Rekisteröinnin edellytyksenä olisi, että palveluntuottaja ja toimipaikat täyttäisivät niille säädetyt taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset. Yksityistä perhepäivähoitoa koskevaan sääntelyyn ei ehdoteta muutoksia.

Esitys perustuu hallitusohjelmakirjaukseen, jonka mukaan yksityisessä varhaiskasvatuksessa palataan ilmoitusmenettelyyn. Esityksen tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti keventää yksityisen palveluntuottajan hallinnollista työtä. Aikaisemmin voimassa olleeseen ilmoitusmenettelyyn ei kuitenkaan sellaisenaan palattaisi, sillä yksityisten palveluntuottajien hallinnollista taakkaa on kevennetty jo lupamenettelyyn siirryttäessä. On siis tarkoituksenmukaista, että nyt ehdotettava rekisteröintiprosessi pysyisi soveltuvin osin samana kuin lupamenettelyssä.

Varhaiskasvatuslaissa ehdotetaan säädettäväksi palveluntuottajan ja sen toimipaikan rekisteröinnistä, rekisteröinnin hakemisesta, toimipaikan tarkastuksesta, rekisteröinnistä tehtävästä päätöksestä sekä rekisteröinnin peruuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan, että yksityisen päiväkotitoiminnan saisi aloittaa heti, kun toiminnanharjoittajan yleiset edellytykset ja toimitilat on tarkastettu. Tällä nopeutettaisiin ja sujuvoitettaisiin toiminnan aloittamista, sillä voimassa olevan lain mukaan toiminnan on saanut aloittaa vasta, kun lupa on myönnetty ja palveluntuottaja ja sen toimipaikat on rekisteröity.

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

Esitettyjen muutosten myötä yksityisen päiväkotitoiminnan aloittamisajankohta olisi myös ennakoitavampi, mikä todennäköisesti helpottaisi asiakashankintaa ja pienentäisi palveluntuottajan taloudellista riskiä. Tällä katsotaan olevan positiivisia vaikutuksia myös perheiden tekemiin varhaiskasvatusratkaisuihin.

Esityksessä ehdotetaan, että lakimuutokset tulisivat voimaan 1. päivä tammikuuta 2026.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

14.56 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan merkittävää hallinnollista muutosta yksityisen varhaiskasvatuksen järjestämiseen. Tarkoituksena on siirtyä lupamenettelystä kevyempään rekisteröintimenettelyyn. Tämä tarkoittaa sitä, että yksityinen päiväkotitoiminta ei enää jatkossa vaadi ennakkolupaa vaan sen sijaan toiminta ilmoitetaan rekisteriin. Esityksen tavoitteena on keventää hallinnollista taakkaa, tehdä toiminnan aloittamisesta sujuvampaa ja nopeampaa sekä samalla varmistaa, että palvelun laatu ja turvallisuus eivät vaarannu.

Arvoisa puhemies! Uudistus on osa laajempaa tavoitetta kehittää varhaiskasvatuspalveluja. Sujuvampi hallinto voi madaltaa kynnystä ryhtyä palveluntuottajaksi, mikä puolestaan voi lisätä palvelujen tarjontaa etenkin alueilla, joilla kunnallinen varhaiskasvatus ei yksin riitä vastaamaan kysyntään. Tämä on tärkeä viesti jokaiselle perheelle. Tarvitsemme toimivia ja kohtuuhintaisia varhaiskasvatuspaikkoja lähellä kotia.

Esitys arvioi myös taloudellisia vaikutuksia. Hallinnollinen säästö on selvä niin kunnille kuin viranomaisille. Lupakäsittely vie aikaa ja resursseja, mutta rekisteröinti on yksinkertaisempi prosessi. Tärkeintä kuitenkin on, että tästäkään huolimatta uudistus ei tarkoita valvonnasta luopumista, pikemminkin päinvastoin. Valvonta säilyy, ja sitä voidaan kohdentaa riskeihin perustuen entistä paremmin. Kevennämme siis hallintoa, mutta emme vastuuta.

Arvoisa puhemies! Meidän on pidettävä huoli siitä, että jokaisella lapsella on mahdollisuus päästä varhaiskasvatukseen ja että tuo paikka löytyy mahdollisimman läheltä kotoa. Varhaiskasvatus ei ole vain lapsen päivähoitoa, se on kasvatusta, oppimista ja hyvinvoinnin perusta. Me haluamme työskennellä sen eteen, että varhaiskasvatus tavoittaa kaikki lapset taustasta, asuinpaikasta tai perheen tilanteesta riippumatta. Yhdessä tänään lähetekeskustelussa olleen varhaiskasvatuksen palvelusetelien uudistuksen kanssa tämä esitys on askel juuri siihen suuntaan. Se tuo joustavuutta järjestelmään mutta pitää kiinni sen laadusta. Juuri sitä lapsemme ansaitsevat. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

15.00 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys palauttaa yksityiset päiväkodit luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn. Tämä on tärkeä askel kohti varhaiskasvatusta, joka tukee suomalaista yrittäjyyttä ja perheiden valinnanvapautta. Uudistus keventää hallinnollista taakkaa mutta pitää kiinni laadunvalvonnasta, mikä on lasten ja perheiden etu.

Vuodesta 2023 lähtien luvanvaraisuus on hidastanut uusien päiväkotien perustamista ja lisännyt byrokratiaa. Rekisteröintimenettely mahdollistaa toiminnan aloittamisen, kun palveluntuottaja on rekisteröity soterekisteriin, yleiset edellytykset on tarkistettu ja kunta on

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

suorittanut toimipaikan tarkastuksen. Tämä joustavoittaa toimintaa erityisesti pienille kotimaisille yrittäjille, jotka ovat varhaiskasvatuksen selkäranka.

Kritiikkiä on esitetty lain toistuvista muutoksista, mutta esitys vastaa lausuntopalautteeseen ja selkeyttää sääntelyä. Ennakkovalvonta asian suhteen kuitenkin säilyy. Toimipaikkojen on täytettävä taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset, ja kunnat tarkastavat tilat. Soteri-rekisteri parantaa tiedonsaantia ja tukee kuntien asiakasohjausta.

Arvoisa puhemies! Varhaiskasvatuksen tulee palvella lapsia ja perheitä laadukkaasti. Rekisteröintimenettely vähentää byrokratiaa tinkimättä kuitenkaan laadusta tai turvallisuudesta. Vaikka voimaantumisen lykkäystä on ehdotettu, uskomme, että ripeä toimeenpano vuoden 2026 alusta alkaen on perusteltua. Tämä uudistus on linjassa hallitusohjelman kanssa ja vahvistaa suomalaista varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatuksella on maassamme merkittävä tehtävä lapsiemme kasvamisessa, oppimisessa ja kehittämisessä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eerola, olkaa hyvä.

15.02 Juho Eerola ps: Arvoisa herra puhemies! Kuten tuossa edellä ikään kuin kuultiin, niin tässä palataan monelta osin järkevämpään suuntaan tämän yksityisen varhaiskasvatuksen sääntelyssä. Eli tästä lupaprosessista on saatu käytännössä paljonkin palautetta, että se on hyvin hidas ja raskas ja se hidastaa uusien päiväkotien avaamista ja on heikentänyt perheiden mahdollisuuksia valita.

Tämä rekisteröintimenettely tuo takaisin sen vanhan toimivan mallin mutta sitten säilyttää kuitenkin samalla sellaisen riittävän ennakkovalvonnan, joka kuitenkin tarvitaan. Eli viranomaiset tarkastavat nämä kaikki edellytykset, ja sitten kunta tarkistaa tilat ennen kuin tätä toimintaa aloitetaan.

Tuen, niin kuin tietysti hallituspuolueiden kansanedustajat aina, nyt tälläkin kertaa tätä hallituksen linjaa, jossa yhdistyvät siis tämä sääntelyn keventäminen, valinnanvapaus ja sitten edelleen turvallisuus. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

15.03 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tässä kohtaa pidän lyhyen puheenvuoron liittyen varhaiskasvatukseen siitä näkökulmasta, että kun puhutaan yksityisestä palveluntuottajasta tai kunnallisesta palveluntuottajasta liittyen varhaiskasvatukseen, niin on totta, että on hienoa, että lapsiperheillä on mahdollisuus valita yksityisiä erimallisia varhaiskasvatuksen tuottajia — siellä löytyy liikuntapainotteisuutta, musiikkipainotteisuutta ynnä muuta tällaista kohdennettua, se on hienoa — mutta koen tärkeäksi myös sen, että pidämme keskeisesti huolta siitä julkisesta varhaiskasvatuksesta ja päiväkotitoiminnasta.

On olemassa monta kuntaa — varhaiskasvatuksesta kun puhutaan — joissa on yksityiselle toimijalle annettu jopa yli 50 prosenttia varhaiskasvatuksen tuottamisesta, ja se ei välttämättä aina palvele tarkoitustaan, varsinkaan siinä tilanteessa, jos ajatellaan, että — kun näen sen omin silmin ja olen nähnyt myös omalla paikkakunnallani sen — kun yksityinen palveluntuottaja varhaiskasvatuksessa on hyvin laajasti edustettuna, niin sitten voi tulla tällaisia hankalia kohtia esiin siinä vaiheessa, kun erityisesti erityislasten kohdalla tarvittaisiin varhaiskasvatuspalvelua. Kaikki yksityiset toimet eivät sitä sitten pysty kuitenkaan antamaan eivätkä tuottamaan, ja se on sitten julkisen päivätoiminnan harteilla niin sa-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

notusti. Tässä pyytäisin huomioimaan myös tällaisia seikkoja silloin, kun puhutaan julkisesta ja yksityisestä varhaiskasvatuksesta, eli että se julkinen on tärkeä, sillä on oma paikkansa, ja se kattaa sitten kaikki, myös ne erityislasten tarpeet. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Haluaako ministeri Adlercreutz kommentoida käytyä keskustelua? Kolme minuuttia tai vähemmän. — Olkaa hyvä.

15.05 Opetusministeri Anders Adlercreutz: Arvoisa puhemies! Lyhyesti: Tuntuu siltä, että on laaja ymmärrys tämän tarpeellisuudesta. Tämä on pieni muutos, se hieman helpottaa tilannetta toimijoiden osalta, mutta olen taipuvainen myöskin yhtymään tähän viimeiseen puheenvuoroon, että tietenkin tämän kaiken taustalla on hyvä ja tärkeää, että me pidetään kiinni siitä julkisesta järjestelmästä, joka monella tavalla sitten joutuu hoitamaan laajaa spektriä ja joutuu joskus vastaamaan tiettyihin haasteisiin, jotka eivät välttämättä sitten yksityisellä puolella ole niin yleisiä.

Kiitos käydystä keskustelusta.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sivistysvaliokuntaan.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuloverolain sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 17/2025 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 4/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 4/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.06 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Verotuksen tehtävänä on turvata yhteiskunnan toiminta, mutta samalla sen on oltava oikeudenmukaista ja kannustavaa ja ennakoitavaa. Yhteiskunnan tulee verottaa vain välttämätön, jotta ahkeruudesta ja yritteliäisyydestä voidaan aidosti palkita. Hallituksen esitys tuloverolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta vastaa tähän periaatteeseen.

Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi vapaaehtoisen eläkesäästämisen ja pitkäaikaissäästämisen verovähennysoikeus. On tärkeää todeta, että vaikka verovähennysoikeus päättyy, kukaan ei estä kansalaisia jatkamasta omaehtoista eläkesäästämistä. Ei kuitenkaan voi olla niin, että vapaaehtoinen eläkesäästäminen on yhteiskunnalle hallinnollisesti raskaampaa ja kalliimpaa kuin siitä saatava hyöty. Vapaaehtoisen eläkesäästämisen suosio on hiipunut jo vuosien ajan. Valtaosa nykyisistä säästösopimuksista on tehty ennen vuotta 2010, eikä uusia sopimuksia ole juurikaan solmittu vuoden 2013 jälkeen, jolloin eläkesäästöjen nostamisen alaikäraja nostettiin. Samalla on nähty, että pienimuotoi-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

seen eläkesäästämiseen liittyvät hallinnolliset kulut voivat olla säästön tuottoa suuremmat pitkällä aikavälillä. Tosiasiassa nykyinen verotuki on tullut kalliiksi yhteiskunnallemme ilman, että se olisi merkittävästi lisännyt säästämistä. Verotuen poistaminen yksinkertaistaa verojärjestelmää ja vahvistaa julkista taloutta.

Arvoisa puhemies! Haluan kiittää valiokuntaa huolellisesta esityksen käsittelystä. Valiokunta on tehnyt esitykseen tarpeellisia muutoksia, ja nyt esitys on entistäkin parempi. Tässä esityksessä on ennen kaikkea kyse hallinnollisen taakan keventämisestä, julkisen talouden tasapainottamisesta ja oikeudenmukaisen verotuksen vahvistamisesta. Kansalaisten luottamus verojärjestelmään syntyy selkeydestä, oikeudenmukaisuudesta ja siitä, että yhteiset varat käytetään vastuullisesti. Kannatan hallituksen esitystä valiokunnan esittämien muutoksin. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eerola, olkaa hyvä.

15.08 Juho Eerola ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tämä edustaja Hännisen puheenvuoro käytännössä sisälsi kaiken sen hyvän, mitä tässä esityksessä on. Mutta yksi asia, minkä haluan vielä lisätä ja alleviivata, on, että tällaiset pienet säästöpotit, alle 5 000 euroa suuruudeltaan olevat, voi tämän esityksen mukaan nostaa kahden vuoden aikana ilman minkäänäköistä lisäveroa, ja se on mielestäni oikeinkin kohtuullinen ratkaisu tällaisen tavallisen ihmisen kannalta. On ihan hyvä, että tällainen vähän vanhentuneeksi ja tehottomaksi koettu säästämisen muoto nyt poistuu, koska on huomattu, että tämä koko tukimuoto ei ole varsinaisesti edes lisännyt säästämistä, vaan hyöty on lähinnä painottunut niille, joilla muutenkin on ollut mahdollisuus varautua tulevaan. Tältä osin tämä on ihan perusteltu. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. Yleiskeskustelu... — Ahaa, edustaja Lyly, olkaa hyvä. — Mikrofoni.

15.09 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Tähän liittyy semmoinen iso periaate, että meidän työeläkejärjestelmä on hyvässä kunnossa ja tarvetta sellaiseen eläke-etuuksien tukemiseen verovaroin ei ole kuin jossain muissa maissa ehkä onkin. Sinänsä tämä myöskin kielii tästä näkökulmasta, jota tässä ei nyt ole hirveästi käsitelty.

Kun katsoo meidän eläkejärjestelmää, jota noin kymmenen vuoden välein evaluoidaan neuvotteluin, ja niitten myötä saadaan ennustettava eläketurva kaikille, niin silloin tällaista yksityistä säästämistä ei tarvitse tässä mielessä tukea, ja se näkökulma tässä myöskin kannattaa muistaa. Sillä tavalla suomalainen eläkejärjestelmä on maailman mittakaavassakin arvioitu sinne kolmen—viiden joukkoon, kun eläkejärjestelmiä arvioidaan.

Nyt viimeinen eläkeuudistus lisäsi rahastointiastetta, ja se on erityisesti nuorille tärkeä asia, että eläkejärjestelmässä on tällaisia ulottuvuuksia, ja silloin tätä tarvetta omaan säästämiseen ei niin paljoa ole. Sitten eläkeikä määräytyy sen mukaan, miten elinajanodote muuttuu. Jos elinajanodote muuttuu vuodella, niin siitä kaksi kolmasosaa käytetään eläkeiän nostoon ja yksi kolmasosa käytetään eläkkeelläoloaikaan. Myös tältä osin tilanne on hoidettu.

Kolmas asia tähän liittyen on vielä se, että meillä on kaikilla tiedossa käytännössä oma eläkekertymämme ja siitä säännönmukaisesti tulee informaatiota kaikille vakuutetuille. Tässä mielessä tämä on myöskin aika läpinäkyvä järjestelmä. Sitten on erilaisia muita sääs-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

tämistoimenpiteitä, millä voi varautua eläkkeelläoloaikaan. Mutta tämä eläketurva meillä on ennustettava, ja uskallan sanoa, että meillä on myöskin eläketurvataso sellaisella tasolla, että siihen ei välttämättä yhteiskunnan tuella tarvitse enää lisätoimia tehdä. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 17/2025 vp sisältyvien 1.—10. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väliaikaisista toimenpiteistä välineellistetyn maahantulon torjumiseksi annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 18/2025 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 14/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 14/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Hallintovaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.12 **Mauri Peltokangas ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta ehdottaa mietinnössään, että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä ehdotetun lain väliaikaisista toimenpiteistä välineellistetyn maahantulon torjumiseksi annetun lain 7 §:n muuttamisesta lain johtolauseeseen tehtävin korjauksin. Lain voimassaoloa ehdotetaan jatkettavaksi vuoden 2026 loppuun asti.

Laki väliaikaisista toimenpiteistä välineellistetyn maahantulon torjumiseksi on tullut voimaan 22.7.2024. Laki on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella perustuslain 73 §:n mukaisena rajattuna poikkeuksena perustuslaista. Lain tavoitteena on tehokkaasti torjua maahantulon välineellistämisen muodossa Suomeen kohdistettavaa painostamista, vahvistaa rajaturvallisuutta ja varautua maahantulon välineellistämisen vakaviin tilanteisiin. Laissa säädetään edellytyksistä, joiden vallitessa valtioneuvoston yleisistunto voi päättää rajoittaa kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten vastaanottamista rajatulla osalla Suomen valtakunnanrajaa ja sen välittömässä läheisyydessä Suomen täysivaltaisuuden tai kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi. Laki koskee tilannetta, jossa vieras valtio pyrkii vihamielisesti vaikuttamaan Suomeen maahantulijoita hyväksikäyttämällä. Laki ei koske muita tilanteita. Tarve rajoituspäätöksen tekemiselle todetaan yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa. Päätöksen voi tehdä enintään kuukauden ajaksi kerrallaan. Lain soveltaminen on viimesijainen keino tilanteen hallitsemiseksi. Lakia ei ole toistaiseksi sovellettu.

Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta toteaa turvallisuustilanteen itärajalla olevan jännitteinen mutta vakaa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan turvallisuusympäristössä ei ole odotettavissa lähiaikoina olennaisia muutoksia, vaan se säilyy todennäköisesti vakavana ja vaikeasti ennakoitavana. Nopeaa kehitystä parempaan ei ole odotettavissa, vaikka

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

aktiiviset sotatoimet Ukrainassa päättyisivätkin. Turvallisuusviranomaisten arvioiden mukaan on todennäköistä, että käsillä on pitkäkestoinen tilanne, jonka taustalla on yleinen heikentynyt turvallisuustilanne Euroopassa.

Hallintovaliokunta toteaa, että käsiteltävänä oleva lainsäädäntö on näissä olosuhteissa ainoa tehokas keino pyrittäessä välineellistetyn maahantulon aiheuttamien vakavien uhkien torjumiseen ja kansallisen turvallisuuden varmistamiseen. Nykyiset menettelyt on suunnattu tilanteen hallintaan eikä uhkan torjuntaan. Valiokunta toteaa, että maahantulon välineellistämisen muodossa tapahtuvaa vihamielisen valtion Suomeen kohdistamaa painostamista ei kyetä tehokkaasti torjumaan vain ilmiön hallintaan tarkoitetuilla keinoilla.

Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta on perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaisesti arvioinut sääntelyn suhdetta EU-oikeuteen ja sen kehitykseen. Hallintovaliokunta toteaa, että lain voimaantulon jälkeen ei ole tullut sellaista uutta EU:n lainsäädäntöä tai EU-tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, joka antaisi aiheen arvioida voimassa olevaa ja nyt käsiteltävänä olevaa lakiehdotusta EU-oikeuden kannalta toisin kuin vuosi sitten lakia säädetäessä.

Valiokunta pitää saamansa selvityksen perusteella edelleen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan kakkoskohtaa ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 72 artiklaa mahdollisina poikkeusperusteina lain säätämisen lisäksi myös sen soveltamisen osalta. Toimivalta arvioida sääntelyn EU-oikeudenmukaisuutta on kuitenkin EU-tuomioistuimella.

Komissio on antanut lain voimaantulon jälkeen tiedonannon muuttoliikkeen käyttämiseen aseena liittyvien hybridiuhkien torjumisesta ja turvallisuuden vahvistamisesta EU:n ulkorajoilla. Tiedonannossa todetaan muun muassa, että jäsenvaltioilla on velvollisuus toteuttaa kaikki ulkorajojen tehokkaan valvonnan ja hallinnan edellyttämät toimenpiteet korkean turvallisuustason varmistamiseksi unionissa siten kuin EU:n lainsäädännössä edellytetään. Hallintovaliokunta toteaa, että vaikka tiedonanto ei ole oikeudellisesti sitova, se ei ole vailla merkitystä. Tiedonannon voidaan katsoa ilmentävän komission näkemyksiä välineellistetyn maahantulon torjuntaan liittyvistä EU-oikeudellisista reunaehdoista. Valiokunta katsoo, että käsiteltävänä olevan lain mahdollistamat toimenpiteet täyttävät tiedonannon periaatteiden mukaiset välttämättömyyden, oikeasuhtaisuuden ja väliaikaisuuden edellytykset.

Arvoisa puhemies! Ajankohtainen turvallisuustilanne ja oikeudellinen viitekehys sekä perustuslakivaliokunnan lausunto huomioiden hallintovaliokunta pitää lain voimassaoloajan jatkamista välttämättömänä ja ehdotettua voimassaoloaikaa perusteltuna. Lain tarkoituksena on varautua pitkäkestoiseen vakavaan turvallisuustilanteeseen. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan laki on käytännön toiminnan näkökulmasta selkeä eikä lain soveltamista ole pidetty ongelmallisena. Rajavartiolaitos on ohjeistuksen ja koulutuksen lisäksi myös käytännön tasolla harjoitellut lain soveltamista.

Hallintovaliokunta on arvioinut mietinnössään myös eduskunnan asemaa ja vaikutusmahdollisuuksia käsiteltävänä olevan lain mukaisissa menettelyissä. Valiokunta katsoo, että valittu ratkaisu täyttää ne vaatimukset, joita eduskunnan osallistumiselta voidaan poikkeuksellisen nopeaa päätöksentekoa ja siihen perustuvaa operatiivista toimintaa edellyttävissä käytännön tilanteissa edellyttää.

Perustuslakivaliokunta esittää, että lakiehdotus voidaan käsitellä perustuslain 73 §:ssä säädettyssä järjestyksessä. Perustuslakivaliokunnan mukaan ehdotonta valtiosääntöoikeudellista estettä käsitellä nyt arvioitava poikkeuslaki poikkeuksellisesti perustuslain 73 §:n

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

2 momentin tarkoittamassa kiireellisessä menettelyssä ei ole, jos säännöksessä tarkoitettu viiden kuudesosan vaatimus äänenlaskennassa toteutuu.

Arvoisa puhemies! Edellä olevan perusteella hallintovaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen ja että eduskunta käsittelee hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen perustuslain 73 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Valiokunnan mietintöön sisältyy yksi vastalause. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, edustaja Peltokangas. — Halukkaat edustajat voivat pyytää minuutin mittaista vastauspuheenvuoroa painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Werning, olkaa hyvä.

15.20 Paula Werning sd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Turvallisuuspolitiikka ei ole pelkästään reagointia uhkiin vaan ennen kaikkea varautumista. Tämä rajaturvallisuuslaki, mitä käsitellään, sai aikanaan alkunsa suorastaan sieltä kentän toiveesta, sillä rajaviranomaisilla ei ollut käytössään riittäviä keinoja vastata Venäjän välineellistämään maahantuloon. Meidän lainsäätäjien vastuulla täällä on antaa viranomaisille ne työkalut, joita muuttuneessa turvallisuusympäristössä tarvitaan. Tämä ei ole aika hellittää, vaan on jatkettava määrätietoista toimintaa.

Suomi on turvallisuuspolitiikassa siirtynyt varautumisen aikaan, ja emme voi enää ajatella, että rajaturvallisuus on pysyvästi vakaa. Venäjä on osoittanut valmiutta käyttää rajoja painostuskeinona, ja tästä syystä meidän tulee täällä varmistaa, että viranomaisilla on paitsi valmius myös uskottavat keinot reagoida nopeasti ja hallitusti. Tämä laki on osa sitä kokonaisturvallisuuden työkalupakkia, jota Suomi nyt tarvitsee. Lain jatkaminen hallituksen esittämällä tavalla on erittäin kannatettavaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Keto-Huovinen, olkaa hyvä.

15.21 Pihla Keto-Huovinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen turvallisuustilanne on muuttunut pitkäkestoisesti Venäjän hyökkäyssodan ja hybridivaikuttamisen seurauksena, ja Venäjän Suomen itärajalle kohdistama välineellistetty maahantulo on vakava uhka Suomen itsemääräämisoikeudelle ja kansalliselle turvallisuudelle. Asiantuntijoina kuullut turvallisuusviranomaiset ovat korostaneet lain välttämättömyyttä ja sitä, että laki on ainut tehokas keino, millä Venäjän painostukseen voidaan vastata.

Laissa on kyse varautumisesta ja ennaltaehkäisystä. Toistaiseksi lakia ei ole tarvinnut ottaa käyttöön ja toivottavasti ei tarvitse jatkossakaan. Laki kuitenkin mahdollistaa sen, että viime kädessä meidän viranomaisilla on riittävät työkalut myös vaikeimmissa tilanteissa.

Suomi ei voi olla naiivi rajanaapuri, vaan meidän on tehtävä selväksi, että maamme ei ole avoin väylä valtiollisesti ohjatulle vaikuttamiselle. Tärkein tehtävämme on huolehtia Suomen ja suomalaisten turvallisuudesta kaikissa tilanteissa, ja näin me teemme.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lehtinen, olkaa hyvä.

15.22 Rami Lehtinen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rajaturvallisuuslain jatko on edelleen erittäin tarpeellinen, koska turvallisuustilanteemme ei ole muuttunut.

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

Päinvastoin epävakaus ulkorajoillamme on lisääntynyt. Venäjä käy edelleen raakalaismaista sotaa Ukrainaa vastaan ja toimii arvaamattomasti myös Suomen rajalla. Meidän tehtävämme on taata turvallisuus omalla maaperällämme. Siksi tämä rajalaki vuosi sitten säädettiin, ja nyt sille halutaan jatkoa.

Hallituksen aiempi päätös itärajan sulusta tyrehtytti Venäjän aloittaman vihamielisen maahantulon vuoden 23 lopulla. Arvioiden mukaan ilman rajanylityspaikkojen sulkemista Suomeen olisi voinut saapua vuosittain noin 10 000—20 000 turvapaikanhakijaa. Itärajan sulkua ei kuitenkaan riitä, koska vaarana on ilmiön leviäminen myös maastorajoille. Jos Venäjä päättäisi siirtää välineellistetyn maahantulon maastorajoillemme, niin ilman rajaturvallisuuslakia meillä ei olisi mahdollisuuksia torjua tätä toimintaa. Tämä olisi suoraan osoitus Venäjälle, että emme pysty edes omaa maatamme suojaamaan, ja sellaista viestiä me emme halua antaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

15.23 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Käännytyslaki oli vuosi sitten perustuslain, EU-oikeuden ja kansainvälisten sopimusten vastainen, ja sitä se on myös nyt. Mikään olennainen ei ole muuttunut itse laissa eikä olosuhteissa, joten johtopäätöskin on sama, eli emme tule tätä lakia tukemaan.

Luin hyvin kiinnostuneena jälleen kerran erityisesti perustuslakivaliokunnan lausuntoa. Siellä muun muassa todetaan, että valiokunta päätyi siihen johtopäätökseen, että lain voimassaololle on edelleen välttämättömiä ja pakottavia syitä Suomen täysivaltaisuuden ja kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi. Sitten kun tutustuu siihen, miten hallituksen esityksessä muun muassa on perusteltu tätä uhkaa, niin käytännössä käy ilmi, että puhutaan joistakin tuhansista, ehkä kymmenistä tuhansista, turvapaikanhakijoista. Väitän, että on huono viesti lähettää Venäjälle, että Suomen täysivaltaisuus riippuisi tällaisesta määrästä turvapaikanhakijoita. Se antaa Suomesta ulkovalloille hyvin heikon kuvan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

15.24 Anna Kontula vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä ja puolueeni vastustimme tätä esitystä viime kesänä, koska tämä ei ole laillista eikä oikein. Nyt me saadaan käytännössä sama esitys jatkoaikakäsittelyyn, ja edelleenkin se ei ole laillinen eikä se ole oikein.

Kuten edustaja Tynkkynen tuossa totesi, mikään ei varsinaisesti ole muuttunut, paitsi se, että kun vielä viime kesänä puhuttiin äärimmäisestä poikkeuksesta, tilanteesta, johon mennään kerran ja joka ei tule toistumaan, niin nyt me ollaan kovaa vauhtia menossa sellaisiin perusteluihin, joissa kyse onkin pitkäaikaisesta käytännöstä, uudesta normaalista.

Kansainvälisten ihmisoikeussopimusten, EU-oikeuden ja oman perustuslakimme vastainen ratkaisu olisi uusi normaali. Luonnollisesti vasemmistoliitto ja vihreät jättivät valiokunnassa tähän vastalauseen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

15.25 **Saku Nikkanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin, turvallisuustilanne itärajallamme ja itärajan toiselta puolelta syntyvä turvallisuusuhka ei ole kyllä oleellisesti muuttunut.

Katsonkin, että tämä nykyinen voimassa oleva poikkeuslaki, josta nyt sitten olemme tätä jatkoa säätämässä ja päättämässä, ja rajavartiolaitain 16 §, joka mahdollisti tämän raja-asemien sulkemisen, ovat yhdessä muodostaneet riittävän ennaltaehkäisyn ja riittävän viestin itärajan toiselle puolelle niin että tätä ilmiötä ei ole päässyt syntymään. Mielestäni olisi kyllä suuri virhe lähteä tässä kohtaa nyt peruuttamaan tässä asiassa, kun turvallisuustilanne ei todellakaan ole mielestäni mihinkään muuttunut.

Kannatan kyllä tätä esitystä, kuten valiokunnan mietinnöstäkin voi todeta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Linnell, olkaa hyvä.

15.26 **Jarno Linnell kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt kun puhumme rajaturvallisuuslaista, se ei mielestäni ole vain laki tai pykälä, vaan kysymys on ennen kaikkea meidän yhteiskunnan perustasta, ja se on turvallisuus. Rajaturvallisuuslaki on tarkkarajainen reaktio tarkkarajaiseen uhaan, ja kyllä tämä on edelleen tarpeellinen. Venäjä käyttää välineellistettyä maahantuloa välineenä horjuttaakseen yhteiskuntaamme.

Tämä laki ei ole laki kovuudesta, se on laki viisaudesta, ja minun mielestäni se ydin on hyvin yksinkertainen: Suomella on oltava keinot puolustautua. Meillä on oltava sellaiset välineet, joilla estetään valtiollisen vaikuttamisen muotoja, jotka eivät kunnioita sääntöjä vaan käyttävät niitä hyväkseen. Kyllä tämän lain voimassaolon jatkaminen on viesti ulospäin, ja toisin kuin aiemmin tuli täällä esille, se oikea viesti on, että Suomi ei epäröi, Suomi huolehtii turvallisuudestaan. [Puhemies koputtaa] Tämä rajojen valvonta ei ole vain fyyssistä, vaan se on myöskin henkistä rajaa. Se kertoo, [Puhemies koputtaa] mitä sallimme, mitä siedämme ja mitä suojelemme. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

15.28 **Tiina Elo vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On selvää, että Suomella on oikeus ja velvollisuus valvoa rajojaan, puolustaa kansallista turvallisuutta ja puolustautua Venäjän häikäilemättömiä vaikuttamisyrityksiä vastaan. Yhtä selvää on, että sitä ei pidä tehdä oikeusvaltion periaatteita ja ihmisoikeuksia murentamalla. [Ben Zyskowitz: Eikä tehdä!]

Viime kesänä laajan julkisen keskustelun jälkeen hyväksytyn käännätyslain sisältö ei ole muuttunut, joten ristiriidat Suomen perustuslain, EU-oikeuden ja ihmisoikeussopimusten kanssa ovat edelleen olemassa. Siksi vihreät eivät voi tätä esitystä kannattaa. Hybridi-vaikuttamista tulee torjua, mutta keinojen on oltava perustuslain ja kansainvälisten sopimusten mukaisia.

Nyt esitetään alun perin vuodeksi säädetyin poikkeuslain voimassaolon jatkamista, tällä kertaa puolellatoista vuodelle. Poikkeuksesta ei saa tulla uutta normaalia. Nyt näin uhkaa käydä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eerola, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

15.29 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tänään tosiaan käsittelemme lakia, joka ei ole ihan tavanomainen hallinnollinen säädös vaan osa kansallista turvallisuusstrategiaamme. Kyse on välineellistetyin maahantulon torjuntalain jatkamisesta eli mahdollisuudesta rajoittaa suojelun hakemista tietyillä rajoillamme, jos vieras valtio käyttää siirtolaisuutta vaikuttamisen keinona.

Meillä ei ole varaa sinisilmäisyyteen tässäkin asiassa. Itärajan ja oikeastaan etenkin kaakkoisrajan tilanne on vakava, ja Venäjän toimet osoittavat, että maahantuloa voidaan käyttää hybridivaikuttamisen välineenä. Tämän lain jatkaminen on välttämätön varautumistoimi. Se, että meillä nyt on ollut käytössä tämä laki, on ikään kuin aiheuttanut sen, että sitä ei ole tarvittu tai se on toiminut, kun sieltä ei ole nyt tultu.

Vuosi sitten tässä samassa tilassa keskusteltiin siitä, miten meidän kansainvälinen maine menee ja minkälaista arvostelua tulee EU:sta ja vaikka mistä. En ole kyllä tällaista huomannut käytännössä ollenkaan. Ei ole moitittu Suomen tekemää ratkaisua juuri mistään, ainakaan järkevästä instanssista, käsin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

15.30 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen etu on se, että me pienenä maana vaalimme sääntöpohjaista järjestelmää, kansainvälistä oikeutta ja ihmisoikeuksia. Tätä lausetta korostetaan hyvin usein muun muassa Suomen ulkopoliittisen johdon toimesta silloin, kun korostetaan Suomen omaa asemaa. Ja on kiinnostavaa, että nyt jälleen kerran me romutamme itse näitä keskeisiä periaatteita, ja tällä tavalla myös romutamme omaa ulkopoliittista liikkumatilaamme.

Nämä argumentit tämän esityksen puolesta ovat hyvin hataralla pohjalla. Ne olivat sitä myös viime kerralla. Yksi detalji tässä on tosiaan tämä voimassaoloaika, joka viimeksi oli vuoden ja nyt puolitoista vuotta. Tätä ei ole sen kummemmin mitenkään perusteltu — paitsi että se on sitten sopivasti juuri siinä eduskuntavaaleja ennen, vuonna 2027, jolloin voidaan sitten taas tuoda tänne uusi esitys, [Puhemies koputtaa] juuri sopivasti vaaleja ennen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinäluoma, olkaa hyvä.

15.31 Eveliina Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Elämme hyvin poikkeuksellisia aikoja, ja valitettavasti meidän turvallisuustilanne on jossakin määrin pysyvästi muuttunut tuleviksi vuosiksi. Sen takia onkin selvää, että myös tämä laki on hyvin poikkeuksellinen, ja sen takia on aivan äärimmäisen tärkeää, että tämän lain käyttöönottokynnys on rakennettu hyvin korkealle.

Ikävä fakta on kuitenkin se, että Venäjän toiminta on täysin häikäilemätöntä, ja jossain määrin tämä toiminta on jopa pahentunut tässä kuluneen vuoden aikana. Turvallisuusympäristö ei ole millään tavalla muuttunut parempaan suuntaan. Me tarvitsemme tämän lain, jotta voimme lähettää Venäjälle selvän viestin, ettemme hyväksy minkäänlaista meidän rajaturvallisuuden horjuttamista, suomalaisten turvallisuuden horjuttamista, mutta emme hyväksy myöskään näiden ihmisten hyväksikäyttämistä. Sen takia pidän tärkeänä, että oikeusvaltiossa eduskunta säätää [Puhemies koputtaa] lait, joiden pohjalta viranomaiset myöskin toimivat.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

15.33 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjän raakalaismainen hyökkäys Ukrainaan on muuttanut pysyvästi turvallisuussympäristöämme. Se, mitä vielä muutama vuosi sitten pidettiin poikkeuksellisenä, on nyt uusi normaali. Välineellistetty maahantulo eli tilanne, jossa ihmisiä käytetään vaikuttamisen välineenä, on vakava ja todellinen uhka. Sitä ei voi sivuuttaa.

Hallituksen määrätietoinen toiminta on rauhoittanut tilannetta. Rajanylityspaikkojen sulkeminen, esteiden rakentaminen ja rajaturvallisuuslaki ovat osoittaneet, että Suomi ei ole passiivinen kohde vaan aktiivinen puolustaja. Tätä työtä ei ole syytä keskeyttää. — Kiitoksia, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm, olkaa hyvä.

15.34 Timo Furuholm vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä käännytyslakia tarkastellaan täällä salissa niin kansallisen turvallisuuden, ihmisoikeuksien kuin oikeusvaltioperiaatteen näkökulmasta.

Hyökkäyssotaa käyvä autoritäärinen naapurimme, jonka pahin vihollinen on demokraattinen oikeusvaltio, yrittää monin tavoin horjuttaa turvallisuudentunnettamme ja tällä tavalla nakertaa oikeusvaltiomme rakenteita. Itse koen, että tällaisen paineen alla on tärkeää pitää kiinni juuri niistä tekijöistä, seikoista, jotka erottavat meidät tämänkaltaisista valtioista, ja osoittaa täten, ettemme horju. Tämä esitys ei kuitenkaan ole linjassa oikeusvaltion, perustuslain saati ihmisoikeuksien kanssa, ja siksi en voi itse sitä hyväksyä.

Korostaisin loppuun vielä myös sitä, että tällaisena epävarmana aikana tämmöinen sääntöpohjainen järjestelmä ja siitä kiinni pitäminen on elintärkeää pienelle maalle, kuten Suomi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen, olkaa hyvä.

15.35 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Hallintovaliokunta on kuullut turvallisuuden asiantuntijoita tehdessään tätä mietintöä. Tiedustelutiedonkin mukaan tilanne siellä rajalla ei ole muuttunut miksikään, ja tämä näkyy tässä valiokunnan mietinnössä.

Mainittakoon, että tällä hetkellä ennen rajan sulkemista maahan tulleita epäillään useita rikoksista. Poliisi on kertonut, että epäillyt rikokset koskevat ennen kaikkea henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia, kyse ei siis ole mistään pikkurikkeistä. Vihervasemmisto ja osa demareistakin on halunnut esitellä kaikki tulijat hätää kärsivinä ressukoina, mutta tämä ei selvästikään pidä paikkaansa.

Kaikkien näitten faktojen edellä on selvää, että tätä rajalakia voidaan pitää Suomen turvalukkona, ja sen takia se on hyväksyttävä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Zyskiewicz, olkaa hyvä.

15.36 Ben Zyskiewicz kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tätä lakia koskevassa poliittisessa ja oikeudellisessa keskustelussa on mielestäni ytimeltään kyse seuraavasta: tuleeko demokraattisella oikeusvaltiolla Suomella olla tarvittaessa mahdollisuus torjua sellaista toimintaa, jossa vihamielinen, diktatuurinen naapurivaltio Venäjä väärinkäyttäen kansainvälisiä sopimuksia — siis väärinkäyttäen kansainvälisiä sopimuk-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

sia — ja hyväksikäyttäen lähinnä kolmannen maan kansalaisia niin sanottuina turvapaikanhakijoina pyrkii painostamaan, horjuttamaan tai hämmäntämään Suomea tai Suomen kautta muita Euroopan unionin jäsenmaita? Oma vastaukseni, sekä juridinen vastaus että poliittinen vastaus, on se, että Suomella on kaikki oikeus näin toimia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

15.37 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meidän viestimme pitää olla selvä: Suomen kansallisen turvallisuuden ja itsemääräämisoikeuden turvaaminen kaikissa tilanteissa, siitä tässä mielestäni on kysymys.

Turvallisuustilanne on itärajalla edelleen jännitteinen mutta vakaa. Tilanne kuitenkin voi muuttua erittäin nopeasti. Maahanpyrkijöiden kauttakulku lähtömaista Suomen rajalle voi tapahtua muutamassa vuorokaudessa. Tämä tilanne voi muuttua aika nopeasti. Ja sitten kun tiedetään, että siellä on erilaisia salakuljetusorganisaatioita ja rikollisjärjestöjä ansaitsemassa näillä laittomilla maahanmuuttajien järjestämisillä, niin se vielä lisää tätä ongelmaa.

Tilanne on siis pysynyt aika lailla samanlaisena kuin vuosi sitten rajalla oli, ja näin ollen tämä tilanne on nyten suhteellisen rauhallinen ja vakaa. Sen vuoksi tämä laki on tehnyt tämän vuoden hyvin tehtävänsä, ja minä luulen, että on syytä jatkaa sitä tällä esitetyllä tavalla. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rostila, olkaa hyvä.

15.38 Onni Rostila ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiolla on oltava rajat, ja valtion on hallittava omia rajojaan. Jos näin ei ole, niin valtio ei ole täysivaltainen. Jos valtion rajan hallinta luovutetaan vihamielisesti ja raukkamaisesti toimivalle rajanaapurille, niin valtio ei ole täysivaltainen.

Oppositioista kysyttiin, minkälaisen viestin se lähettää Suomen täysivaltaisuudesta, jos sitä uhkaavat nämä Venäjän masinoimat, hybridivaikuttamistarkoituksessa lähetetyt turvapaikanhakijat ja vastaavat. Kyllä minusta olennaisempi kysymys on, millaisen viestin Suomen täysivaltaisuudesta ja kansallisesta päätöksentekokyvystä lähettää se, jos lukkiudumme sellaisiin tulkintoihin kansainvälisestä oikeudesta ja sen sisällöstä, että ne pakottavat meidät luovuttamaan rajamme hallinnan vihamieliselle rajanaapurille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kiljunen, olkaa hyvä.

15.39 Kimmo Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Zyskiewicz käytti juuri hetki sitten puheenvuoron, jonka kaikkiin sanamuotoihin voi täysin yhtyä. Siinä lähestymistapa oli juuri se, että tämän ongelman ytimenä on tämä välineellistetty turvapaikkapolitiikka, jota Venäjä tekee ja joka rikkoo Geneven sopimusta, jonka se on itse allekirjoittanut, tällaisen välineellistetyn maahanmuuttopolitiikan kautta, kun se käyttää haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä ja muodostaa Suomelle uhan. Tämä on tietenkin tässä tausta.

Kun täällä viitataan siihen, että tämä tilanne on vakaa sen vuoksi, että tämä rajalaki meillä on, niin eihän tämä ole se syy sille tilannevakaudelle, vaan meillä on rajavartiolaitos, joka mahdollistaa rajan kiinniolon tai turvapaikkahaun keskittämisen. Tämähän tietysti on luo-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

nut sen vakaan tilanteen. Tämä rajalaki ollaan hyväksytty viimeksi — itsekin olen äänestännyt sen puolesta — sen vuoksi, että se mahdollistaisi rajan avaamisen hallitusti. Tämähän tässä on kysymyksenä, ja se on tässä se tärkein asia. Nyt me emme sitä rajaa olleet avaamassa johtuen tietenkin siitä, että tätä hybridivaikutusta on vielä olemassa [Puhemies koputtaa] ilmassa, ja tämä on se asian dilemma.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

15.41 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Edustaja Limnell totesi, että yhteiskunnan perusta on turvallisuus, ja näinhän se toki on, mutta ei vain turvallisuus. Yhteiskunnan perusta, niin itse ajattelen, on myös muun muassa laillisuus. Se on ihmisoikeuksien kunnioittaminen. Se on pitäminen kiinni niistä suomalaisista perusarvoista, joiden varaan tämä yhteiskunta on yli sadan vuoden aikana rakennettu, ja sen takia ajattelen, että tämän käännetyksensä hyväksyminen on aika kova hinta maksaa.

Edustaja Eerola esitti, että käännetyksensä hyväksymisen seurauksena ei ole mennyt Suomen kansainvälinen maine, ja pidän tätä sinänsä aika kohdallisena arviona. Ei vaikuta siltä, että Suomen maine tästä nyt olisi olennaisesti kärsinyt. Mutta en minä vastusta tätä lakia Suomen maineen takia, vaan sen takia, että se on väärin.

Kun edustaja Zyskowiec totesi, että Venäjä yrittää hämmäntää Suomea, niin kuin yrittääkin, niin nähdäkseni paras vastaus näihin Venäjän hämmennysyrityksiin on kieltäytyä hämmäntymästä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

15.42 Anna Kontula vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eräitä tarkennuksia niihin loogisiin virheisiin, joita tänään keskustelussa on esiintynyt.

Täällä on esitetty, että laki toimii, koska mitään ei ole tapahtunut. No, tämä on vähän samanlaista kuin se, että minä olettaisin, että minun pesukoneeni, joka on aiemmin vuotanut, onkin nyt kunnossa, koska en ole sitä käyttänyt eikä lattialla ollut lätäkköä.

Täällä on esitetty, että meillä ei ole EU-oikeuden kanssa ongelmaa, koska Suomeen ei ole kohdistettu rikkomusmenettelyä. No, tämä vertautuu tilanteeseen, jossa minä varastan kaupasta ja kukaan ei huomaa sitä tai kiinnitä siihen huomiota tai viitsi kutsua vartijoita paikalle, ja minä sitten totean, että ahaa, Suomessa varastaminen onkin varmaan laillista. [Ben Zyskowiec: Eikö neljä suomalaista juristia ole kiinnittänyt komission huomiota?]

Välineellistetty siirtolaisuus ei ole mikään uusi ilmiö. Se on ilmiö, joka meillä on ollut tiedossa satoja vuosia, ja meillä on tämänkin lain käsittelyn yhteydessä tuotu kymmeniä erilaisia esimerkkejä vuosikymmenten varrelta välineellistetystä siirtolaisuudesta. Yksi-kään näistä perusteista, joita tässä laissa on käsitelty, ei kestä lähempää tarkastelua.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Nyt siirrymme takaisin listalle. — Edustaja Kontula jatkaa, olkaa hyvä.

15.43 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Äskeisestä puheenvuorosta jäi vielä mainitsematta vetoaminen salakuljetuksen ehkäisyyn ja siihen, miten salakuljettajat käyttävät ihmisten hätää hyväkseen. Näinhän se on, mutta näinhän se on ollut kaikissa kriiseissä vuosisadasta toiseen aina. Silloin kun estetään ihmisiltä lailliset reitit liikkua ja hätä on, liiku-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

taan laittomia reittejä pitkin. Näin se menee, koska ihmiset nyt kuitenkin pyrkivät huonois-takin vaihtoehtoista aina valitsemaan sen parhaimman.

Arvoisa puhemies! Käsitlemme tänään jatkoesitystä niin sanotulle käännetyksiläille. Sen ydin on turvapaikanhaun ja oikeusturvakeinojen epäminen ihmisiltä, jotka hakevat suojaa Suomesta. Laki mahdollistaa turvapaikanhakijoiden maahanpääsyn estämisen sekä heidän käännettämisen maasta ilman yksilöllistä, valituskelpoista päätöstä. Käytännös-sä Suomi voisi sulkea ovensa hädänalaisilta ihmisiltä ja jättää heidän suojelutarpeensa tut-kimatta. Tällainen menettely on räikeässä ristiriidassa kansainvälisen oikeuden, EU-oikeu-den ja oman perustuslakimme kanssa. Osa loukatuista periaatteista on niin ehdottomia, et-tei niistä saa poiketa missään oloissa, ei edes sodan oloissa. On erittäin vakava asia, kun lainsäätäjä itse ryhtyy polkemaan niitä periaatteita, joiden noudattamista olemme muilta edellyttäneet.

Arvoisa puhemies! Käännetyksiläilä oli virhe alusta alkaen, eikä hallitus ole kyennyt esi-tämään uskottavia, konkreettisia perusteita sille, miksi lain voimassaoloa tulisi jatkaa ny-kytilanteessa. Kuluneen vuoden aikana ei lakia ole kertaakaan käytetty. Itärajan tilanne on pysynyt rauhallisena laillisten keinojen avulla. Turvallisuuttamme voidaan ja tulee puolus-taa tehokkaasti ilman, että luovumme oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien kunnioittamisesta. Käsillä oleva esitys veisi käännetyksiläin luonnetta entistä pysyvämpään suuntaan. Jos edus-kunta nyt siunaa lain jatkamisen, se viestii siitä, että viimevuotinen poikkeus ei ollutkaan ainutkertainen hätävara. Ja mitä pidemmälle poikkeuslakia jatketaan, sitä vaikeampi on pa-lauttaa asioita normaalitilaan ja sitä enemmän kynnystä madalletaan seuraavalle loukkauk-selle. Määräaikaisesta poikkeuslaista uhkaa tulla uusi normaali, kuten täällä jo hehkutel-tiin.

Arvoisa puhemies! Suomi on aikanaan sitoutunut esimerkiksi Euroopan ihmisoikeusso-pimukseen ja YK:n pakolaissopimukseen, jotta toisen maailmansodan kauhuja julmuu-det eivät toistuisi. Sodan kokeneet sukupolvet ymmärsivät, että hädässä olevia ihmisiä on suojeltava myös poikkeusoloissa. He loivat ihmisoikeusjärjestelmän asettaakseen rajat, joiden yli ei kansallinen päätöksenteko saa astua, ja sitoutuivat niihin. Nyt käsittelyssä ole-va laki rikkoisi tätä järjestelmää juuri siltä osin, joka on sen vanhinta ja vakiintuneinta ydintä, jota meillä päättäjinä ei koskaan pitäisi olla syytä horjuttaa.

Vasemmistoliiton ja vihreiden kansanedustajat ovat esittäneet hallintovaliokunnassa esityksen hylkäämistä ja esittäneet sitä jatkokäsittelyssä myös tässä salissa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

15.47 Veronika Honkasalo vas: Arvoisa puhemies! Käännetyksiläin hyväksyminen viime vuonna oli virhe, ja niin olisi sen jatkaminen nyt. On oikeudellisesti täysin yksiselitteistä ja kiistatonta, että tämä esitys on ristiriidassa Suomen perustuslain, Suomea sitovien ihmis-oikeusvelvoitteiden, kansainvälisten sopimusten ja oikeusvaltioperiaatteen kanssa. [Onni Rostila pyytää vastauspuheenvuoroa] Näissä laeissa ja sopimuksissa on säädetty esimer-kiksi ehdottomasta palautuskiellosta, oikeudesta elämään, kidutuksen ja muun epäasialli-sen kohtelun kiellosta sekä oikeusturvasta ja oikeudesta tehokkaihin oikeussuojakeinoi-hin. Näitä me tietoisesti rikomme, jos hyväksymme lain.

Suomella on oikeus ja velvollisuus puolustaa rajojaan ja suojella turvallisuuttaan, mutta se on tehtävä Suomen perustuslakia ja ehdottomia ihmisoikeuksia kunnioittaen. Kansalli-sen turvallisuuden ja ihmisoikeuksien yhteensovittaminen on täysin mahdollista.

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

Arvoisa puhemies! Lain puolustajat ovat kysyneet, miten me sitten puolustautuisimme Venäjän hybridiuhalta ja erilaisilta turvapaikanhakijatilanteilta, jollemme ehdottomia ihmisoikeuksia rikkomalla. Vasemmistoliitto on toistuvasti painottanut, että Suomella on käytössään laajasti erilaisia keinoja hallita tilannetta oikeusvaltion tavoin ilman poikkeuslakiin turvautumista. Voimme vastata välineellistetyn maahantulon mahdolliseen jatkumiseen tai lisääntymiseen tehokkaalla turvapaikkamenettelyllä panostamalla hakemusten käsittelyyn ja vastaanottojärjestelmään, perustamalla tarvittaessa järjestelykeskuksia sekä hyödyntämällä EU:n turvapaikkalainsäädännön mahdollistamaa jäsenvaltioiden, EU:n turvapaikkaviraston ja Euroopan raja- ja merivartioston tukea. Hätätilanteessa EU voi hyväksyä väliaikaisia toimenpiteitä jäsenvaltionsa hyväksi. Myös tuore EU:n turvapaikkajärjestelmän kokonaisuudistus tarjoaa keinoja nimenomaan välineellistetyn maahantulon tilanteisiin vastaamiseksi. Jos valtakunnanrajalle pyrittäisiin tulemaan isoin väkijoukoin tai väkivalloin, tarjoaa jo nykyinen lainsäädäntömme — rajavartioiden toimivaltuudet, fyysiset rajaesteet ja tarvittaessa valmiuslain määräykset — tehokkaita keinoja rajaturvallisuuden varmistamiseksi. On merkittävää huomioda, että tällaisista skenaarioista ei tällä hetkellä ole viitteitä. Hybridiuhkiin ja välineellistettyyn maahantuloon on varauduttu viime aikoina monella tapaa niin kansallisesti kuin EU:n tasolla.

Arvoisa puhemies! Olen aidosti huolissani siitä, miten vähällä huomiolla ja keskustelulla olemme hyväksymässä näin perustavanlaatuisesti ihmisoikeuksiin puuttuvan lain jatkamisen. Näinkö helposti me turrumme? Viime vuonna puolueet ja media kävivät tiivistä ja vaikeaa keskustelua uudesta laista. Vuonna 2023 itärajan sulkeminen oli ykkösaie jokaisessa mediassa. Enää hämmästelyä ei kuulu. Nyt keskustelu on vaiennut. Se, että asia on liian hankala, ei riitä perusteeksi olla hiljaa ja olla puolustamatta ihmisoikeuksia ja oikeusvaltiota yhä uudelleen, niin kauan kuin on tarve.

Arvoisa puhemies! Keskustelussa olevan poikkeuslain sisältö on perustavanlaatuisesti ja syvästi ongelmallinen. Ongelmat ovat samoja kuin viime vuonna. Mitään ei ole muutettu tai korjattu. Yhä edelleen Suomi voisi estää ihmisiä hakemasta kansainvälistä suojelua tietyillä alueilla ja syyllistyä palautuskiellon rikkomiseen käännyttäessään turvapaikkaa tarvitsevan ihmisen. Yhä edelleen yksittäisen rajavartijan tehtäväksi jäisi mahdoton tehtävä tunnistaa pikavilkaisulla erityisen haavoittuvassa asemassa olevat ihmiset. Yhä edelleen esityksestä puuttuu oikeusturvamekanismi.

Ainut Suomen perustuslain, ihmisoikeusvelvoitteiden ja EU-oikeuden kannalta kestävä ratkaisu on käsitellä turvapaikkahakemukset huolellisesti ja varata tähän tarvittavat resurssit. Välineellistetty ihminenkin voi tarvita turvapaikkaa.

Arvoisa puhemies! Jotain on kuitenkin muuttunut. Alun perin vuodeksi säädettyä poikkeuslakia halutaan nyt jatkaa peräti puolellatoista vuodelle. Poikkeuslain voimassaoloa jatkettaessa tulisi osoittaa samaan aikaan välttämättömyys alkuperäisen lain takana, välttämättömyys jatkolle itärajan nykyisessä tilanteessa ja vielä alun perin vuodeksi säädetyn lain voimassaolon jatko näin pitkälle ajalle. Mitään näistä ei ole perusteltu riittävästi vaan jopa poikkeuksellisen huterasti. Poikkeuslaki ei voi olla uusi normaali, mihin uuden päätöksen hivuttaminen kohti tulevia eduskuntavaaleja viittaa.

Arvoisa puhemies! Kyse on lopulta yksinkertaisesti siitä, millaisen arvon kukin kansanedustaja ja puolue tässä salissa antaa Suomen perustuslaille ja ehdottomille ihmisoikeuksille. Haluatteko te Suomen rikkovan näitä tietoisesti? Jos ette halua, ei tämän lain jatkon puolesta tule äänestää.

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitos. — Vastauspuheenvuoro tähän, edustaja Rostila, olkaa hyvä. — Emme avaa debattia sen laajemmin.

15.52 Onni Rostila ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt on niin arveluttavaa retoriikkaa ja harhaanjohtavia väitteitä oppositiosta, että niihin on pakko puuttua.

Ensinnäkin vihreiden edustaja totesi, että laillisuus on tärkeää, ja sen jälkeen, että esityksestä maksetaan liian kova hinta, ikään kuin esitystä ei täällä annettaisi ja käsiteltäisi laillisessa järjestyksessä. Sen jälkeen kaksi vasemmistoliiton edustajaa totesi, että esitys olisi ristiriidassa perustuslain kanssa, vaikka perustuslakivaliokunta on lausunnossaan nimenomaisesti ja nyt jo kahteen otteeseen todennut, että kyse on perustuslain nimenomaisesti mahdollistamasta rajatusta poikkeuksesta. Miten voi olla, että tässä salissa toistuvasti kyseenalaistetaan tämän prosessin laillisuus? Ja ettekö ymmärrä, että tällä voi olla kauaskantoisia seuraamuksia maamme rajojen ulkopuolella?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Jatkamme listalla. Edustaja Nikkanen, olkaa hyvä.

15.54 Saku Nikkanen sd: Arvoisa herra puhemies! Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa tehdään vakavassa ja vaikeasti ennakoitavassa toimintaympäristössä. Turvallisuustilanne Suomen itärajalla on hallintovaliokunnan saaman selvityksen mukaan edelleen jännitteinen.

Me sosiaalidemokraatit pidämme Suomen kansallisen turvallisuuden varmistamista ensisijaisena kaikissa tilanteissa. Emme voi hyväksyä sitä, että Venäjä horjuttaa Suomen vakautta ja käyttää ihmisiä hyväkseen omien vaikuttamispyrkimystensä välineinä. Samalla on keskeistä, että viranomaisilla säilyvät riittävät valtuudet vastata Venäjän yrityksiin heikentää rajaturvallisuuttamme.

Suomen itärajan turvallisuuden takaaminen on edelleen yhtä ajankohtaista kuin vuosi sitten. Venäjän välineellistetyn maahantulon uhka ei ole hävinnyt mihinkään. Päinvastoin kuluneen talven aikana olemme havainneet merkkejä siitä, että Venäjä on valmis lisäämään jännitteitä lähialueillamme. Kuten hallintovaliokunnan mietinnössä todetaan, Suomen itärajan turvallisuustilanne ei ole olennaisesti kohentunut viime kesän jälkeen. Siksi rajaturvallisuuslain jatkaminen on perusteltua. Yhdessä rajavartiolain 16 §:n mahdollistaman raja-asemien sulkemisen kanssa tämä nyt voimassa oleva ja tällä esityksellä jatkuva poikkeuslaki voidaan nähdä tehokkaana tapana myös ennaltaestää ilmiön toteutuminen. Kulunut vuosi tämänkin jo todistaa.

Me hallintovaliokunnan sosiaalidemokraattiset jäsenet olemme tyytyväisiä valiokunnan kannanottoon, jossa ehdotetaan rajaturvallisuuslain voimassaolon määräaikaista jatkamista vuoden 2026 loppuun.

Kesällä 2024 säädetty laki väliaikaisista toimenpiteistä välineellistetyn maahantulon torjumiseksi on ollut voimassa pian vuoden, ja sillä vastaamme Venäjän harjoittamaan painostukseen. On tärkeää muistuttaa, että rajaturvallisuuslakia säädettäessä kesällä 24 sosiaalidemokraatit neuvottelivat alkuperäiseen hallituksen esitykseen useita selkeitä parannuksia. Näiden muutosten ansiosta eduskunnalle määrättiin tarkkarajainen jälkivalvonnan rooli. Lisäksi laissa vahvistettiin uskottava oikeusturvamenettely, joka paransi maasta poistetun henkilön oikeussuojaa perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla. Keskeisiä pykäläiä täsmennettiin siten, että ne vahvistivat rajavartijan ja maahan pyrkivän henki-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

lön oikeusturvaa sekä vähensivät ristiriitoja kansainvälisten velvoitteiden ja poikkeuslain välillä.

Viime kesänä hyväksytyn nykyisen rajaturvallisuuslain käsittelyn jälkeen on myös annettu Euroopan komission tiedonanto, joka osaltaan antoi myös tukea tälle poikkeuslainsäädännölle. Hallintovaliokunnan saaman selvityksen perusteella ja tähän mietintöönkin kirjattuna on toki selvää, että komission tiedonanto ei ole oikeudellisesti sitova, mutta se ei myöskään ole oikeudellisesti merkityksetön. Komission tiedonantojen katsotaan kuuluvan niin sanottuihin soft law -oikeuslähteisiin, ja katson, että tässä sinänsä kiistanalaisessa lainsäädännössä suhteessa kansainvälisiin sopimuksiin tämäkin on vahva viesti EU:lta sen puolesta, että Suomella on oikeus puolustaa itseään näinkin viheliäistä hybridivaikuttamista vastaan.

Arvoisa puhemies! Nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys sisältää ainoastaan muutoksen lain voimassaoloa koskevaan säännökseen. On olennaista huomata, että rajaturvallisuuslakia ei ole sen voimassaolon aikana tarvittu käyttöön, mutta sen jatkaminen nykyisessä turvallisuustilanteessa on järkevää. Suomi on paitsi EU:n myös Naton ulkoraja, ja meidän on huolehdittava siitä, että kaikissa olosuhteissa Suomella on käytössään tarvittavat keinot Venäjän vihamielistä vaikuttamista vastaan rajoillamme. Arvioiden mukaan Venäjän sisäinen kehitys säilyy pitkään vaikeasti ennakoitavana. Meidän tehtävänä on varmistaa, että Suomi säilyy turvallisena ja vakaana maana. Mielestäni tämä laki ja hallintovaliokunnan mietintö tukevat tätä päämäärää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Aittakumpu, olkaa hyvä.

15.58 Pekka Aittakumpu ps: Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset ovat aina sanoneet ja sanomme tänäänkin, että Suomi ensin ja suomalaisten etu ensin. Suomen on huolehdittava turvallisuudestaan päättäväisesti, ennakoivasti ja yhtenäisesti. On selvää, että itsenäisen valtion täytyy kyetä kaikissa tilanteissa turvaamaan rajojensa turvallisuus.

Nyt käsittelemme tämän rajaturvallisuuslain jatkoa vuoden 26 loppuun asti, lakia, joka on osoittautunut välttämättömäksi Suomen turvallisuuden kannalta. Tämän lain tehtävänä on suojella rajojamme, jos vieras valtio pyrkii vihamielisesti vaikuttamaan Suomeen maahantulihoitoja hyväksikäyttämällä. Suomen on pystyttävä suojelemaan rajojaan ja samalla koko Suomea, mikäli rajoillemme ohjataan ulkopuolelta joukoittain ihmisiä vahingoittamistarkoituksessa.

Tässä laissa säädetään niistä edellytyksistä, joiden mukaisesti valtioneuvosto voi päättää rajoittaa kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten vastaanottamista rajatulla osalla Suomen valtakunnanrajaa ja sen välittömässä läheisyydessä Suomen täysivaltaisuuden tai kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi. Tuntuu käsittämättömältä, että vasemmistosta ja vihreistä vastustetaan tätä. Tilanne itärajalla on edelleen vaikeasti ennakoitava, niin kuin tässä valiokunnan mietinnössä tulee esille. Raukkamaista hyökkäyssotaa Ukrainassa käyvä rajanaapurimme käyttää jatkuvasti erilaista vaikuttamista Euroopassa ja myöskin Suomen lähialueilla. Tämä laki on antanut ja antaa viranomaisille selkeät välineet toimia itärajalla ja varmistaa, että päätösvalta pysyy suomalaisissa käsissä. Perustuslakivaliokunnan mukaan jo lain voimassaololla voidaan arvioida olevan ennaltaehkäisevää vaikutusta.

Perustuslakimme 1 §:ään on kirjattu, että Suomi on täysivaltainen tasavalta. Sitä voidaan pitää tietynlaisena kulmakivenä, jonka varaan koko muu perustuslaki ja lainsäädäntömme rakentuvat. Perustuslaissa tarkoitettu täysivaltaisuus eli suvereniteetti tarkoittaa

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

täydellistä ja ehdotonta ja riippumatonta valtaa tietyllä, valtion rajojen muista alueista erotamalla maantieteellisellä alueella. Suomella siis on oikeus päättää siitä, kenet valtion rajojen sisäpuolelle lasketaan. Se kuuluu täysivaltaiselle valtiolle eikä kenellekään muulle.

Me perussuomalaiset tuemme tätä esitystä koko sydämeistämme, sillä Suomen rajojen turvaaminen on kansallinen velvollisuutemme. Rajavartiolaitoksemme tarvitsee kaiken tarvittavan lainsäädännön tuen, jotta se voi toimia päättäväisesti ja pitää maamme järjestyksessä. Tämä laki ei ole pelkkä paperi vaan konkreettinen teko suomalaisten turvallisuuden eteen. Tämä laki myös asettaa, aivan oikein, suomalaisten turvallisuuden etusijalle. Emme voi hyväksyä tilannetta, jossa rajojamme koetellaan tai yhteiskuntamme vakautta uhataan. Emme halua nähdä täällä Euroopan rajoilla nähtyjä kriisejä.

Arvoisa puhemies! Tämä on tärkeä laki ja osoitus siitä, että Suomi pitää kiinni itsemääräisoikeudestaan. Perussuomalaiset ovat tämän lain takana, ja olisi tärkeää, että myös eduskunnassa löytäisimme tästä selkeän yksimielisyyden ja saisimme tämän eteenpäin, sillä, niin kuin todettu, tämä on jo toiminut ennaltaehkäisevänä vaikuttimena, ja tarve tälle lain jatkolle on aivan ilmeinen, niin kuin tästä hallintovaliokunnan mietinnöstä hyvin selkeästi tulee ilmi.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

16.02 Juha Hänninen kok: Kiitos, kunnioitettu puhemies! Haluan korostaa, että käytämme tänään rajaturvallisuuslaki-nimikettä, ja toivoisin myös, että ihan se vasen reunakin käyttää oikeaa nimikettä tästä laista. Tämä ei ole käännättämislaki, vaan tämä on rajaturvallisuuslaki.

Rajaturvallisuus ei ole hallinnollinen yksityiskohta. Se on perusta, jolle kansallinen turvallisuus ja arjen vakaus rakentuvat. Ilman turvallisia rajoja ei ole turvallista Suomea. Siksi nyt käsiteltävä hallituksen esitys on tärkeä ja välttämätön. Myös valiokunta on käsitellyssään nähnyt esityksen tärkeäksi ja tehnyt siihen vain vähäisiä muutoksia.

Arvoisa puhemies! Venäjän raakalaismainen hyökkäys Ukrainaan on muuttanut pysyvästi turvallisuusympäristöämme. Se, mitä vielä muutama vuosi sitten pidettiin poikkeuksellisenä, on nyt uusi normaali. Välineellistetty maahantulo eli tilanne, jossa ihmisiä käytetään vaikuttamisen välineinä, on vakava ja todellinen uhka. Sitä ei voi sivuuttaa.

Hallituksen määrätietoinen toiminta on rauhoittanut tilannetta. Rajanylityspaikkojen sulkeminen, esteiden rakentaminen ja rajaturvallisuuslaki ovat osoittaneet, että Suomi ei ole passiivinen kohde vaan aktiivinen puolustaja. Tätä työtä ei ole syytä keskeyttää.

Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä ei ehdoteta sisällöllisiä muutoksia lakiin, ehdotetaan vain sen voimassaolon jatkamista. Tämä on perusteltua. Laki on edelleen välttämätön, koska mikään olosuhteissa ei ole muuttunut niin, että turvallisuudestamme voisi tinkiä.

Rajaturvallisuuslain erityinen lisäarvo on siinä, että se antaa meille mahdollisuuden reagoida nopeasti ja päättäväisesti tilanteessa, jossa toinen valtio pyrkii vaikuttamaan Suomeen ihmisten liikuttamisen kautta. Erittäin tärkeää on myös huomata, että rajaturvallisuuslain käyttäminen on rajattua, määräaikaista ja korkean kynnyksen takana. Silti ennen kaikkea se on tehokasta.

Arvoisa puhemies! Turvapaikkaoikeus on edelleen voimassa. Oikeusturvamekanismit on säädetty lakiin. Ketään ei jätetä suojaa vaille. Turvaa on saatava silloin, kun sitä tarvitsee, ei silloin, kun naapurissamme niin sanellaan. Meillä on oikeus ja velvollisuus suojella

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

rajojamme ja Suomen kansaa. Tämän esityksen myötä viestimme on selvä: Suomi ei alistu painostukseen. Me puolustamme kansallista turvallisuuttamme, alueellista koskemattomuuttamme ja arjen rauhaa.

Arvoisa puhemies! Suurissa turvallisuuskysymyksissä yhtenäisyyden merkitys korostuu. Tämän lain jatkaminen ei ole poliittinen kannanotto vaan vastuullinen päätös. Suomessa vaalitaan turvallisuutta. Turvallisuus rakentaa vakautta, joka palvelee koko yhteiskuntaamme. Kannatan esitystä valiokunnan esittämillä tarkennuksilla. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Linnell.

16.06 Jarno Linnell kok: Arvoisa rouva puhemies! Olen aivan samaa mieltä edustaja Hännisen kanssa: Toivottavasti me puhumme oikeilla termeillä. Kyse on nimenomaan rajaturvallisuuslaista.

Mielestäni me puhumme tänään asiasta, joka ei ole vain laki tai pykälä, vaan kysymys on suomalaisen yhteiskunnan perustasta, turvallisuudesta. Tämä käsiteltävänä oleva rajaturvallisuuslain voimassaolon jatkaminen on tarkkarajainen reaktio tarkka-alaiseen uhaan. Laki on tarpeellinen, koska, kuten tiedämme, Venäjä käyttää maahantuloa välineenä horjuttaakseen yhteiskuntaamme. Kyse on hybridihyökkäyksestä, jossa olemme kohteena niin Suomea kuin Euroopan unionina. Tällä ei ole mitään tekemistä aidon turvapaikanhaun kanssa. Vaikuttamisen uhka on edelleen realistinen, ja siihen on varauduttava.

Rajaturvallisuuslaki ei ole laki kovuudesta, vaan se on laki viisaudesta. Minun mielestäni sen ydin on yksinkertainen: Meillä on oltava keinot puolustautua. Meillä on oltava välineet, joilla estää valtiollisen vaikuttamisen muotoja, jotka eivät kunnioita sääntöjä vaan käyttävät niitä hyväkseen. On selvää, että Suomen on pystyttävä tällaiselta vaikuttamiselta puolustautumaan.

Tämän sanoi yksiselitteisesti myös eduskunnan hallintovaliokunta. Sen tuore kanta tukee hallituksen esitystä jatkaa rajaturvallisuuslain voimassaoloa, koska itärajalla tilanne on edelleen poikkeuksellinen ja ennalta arvaamaton. Valiokunnan mukaan kyse on valtiollisesta vaikuttamisesta, jolla voidaan vakavasti vaarantaa kansallista turvallisuuttamme. Ja juuri tästä on kyse. Ei hallinnosta, ei teknisestä säätelystä, vaan siitä, pidämmekö kiinni omasta itsemääräämisoikeudestamme ja suojelemmeko suomalaisia tällaiselta vaikuttamiselta. Ja kyllä, Suomi on humanitäärinen valtio. Me autamme hädässä olevia, mutta auttaminen ei saa tarkoittaa sitä, että yhteiskuntaamme voidaan murentaa hybridivaikuttamisen nimissä. Inhimillisuus ei tarkoita hyväuskoisuutta.

Arvoisa rouva puhemies! Tämän lain voimassaolon jatkaminen on tärkeä strateginen viesti myös Suomesta ulospäin. Se kertoo ennen kaikkea idän suuntaan sen, että Suomi ei epäröi. Toivottavasti tämä viesti on mahdollisimman yhtenäinen. Rajojen valvonta ei ole vain fyysistä, se on myös henkistä rajaa. Se kertoo, mitä sallimme, mitä siedämme ja mitä suojelemme. Annan vahvan tukeni rajaturvallisuuslain voimassaolon jatkamiselle ei vain lainsäädäntönä vaan suomalaisten turvallisuuden suojana. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elo.

16.10 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Turvallisuustilanne on Euroopassa monella tapaa uhkaava, jännitteinen ja vaikeasti ennakoitava. Jaan hallituksen huolen Suomeen koh-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

distuvista turvallisuusuuhista, ja pidän tärkeänä, että Suomi varautuu myös hybridivaikuttamisen keinojen kohteeksi joutumiseen. Keinot hybridivaikuttamisen ja muiden turvallisuusuuhkien torjumiseen eivät kuitenkaan saa olla perusoikeuksien vastaisia. Näin todetaan myös komission maahanmuuttoa ja turvapaikkapolitiikkaa koskevassa tiedonannossa, johon myös hallitus tässä käännytyslain voimassaolon jatkamista koskevassa esityksessään viittaa.

Esityksellä jatkettaisiin niin sanotun käännytyslain voimassaoloa puolellatoista vuodella. Lain sisältö pysyisi tällä esityksellä ennallaan. Siten myös ongelmat lain sisällössä ovat edelleen samat kuin viime kesänä lain ensimmäistä kertaa voimaan tullessa. Esitys on riskitriidassa niin perustuslain, EU-oikeuden kuin kansainvälisten sopimusten kanssa. Kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten vastaanottamisen rajoittaminen tämän esityksen mukaisesti voi johtaa tilanteeseen, jossa välineellistetyin maahantulon kohteeksi joutuneiden ihmisoikeudet sivuutetaan. Tästä tässä esityksessä viime kädessä on kyse.

Arvoisa puhemies! Tämän lain käsittelyssä niin viime kesänä kuin nyt — ja kun puhutaan kansallisesta turvallisuudesta — sivuutetaan usein se, että vahva oikeusvaltio ja kansainvälisiin sopimuksiin sitoutuminen on myös itsessään turvallisuuskysymys ja keskeinen osa globaalia turvallisuutta. Kansainvälisen sääntöpohjaisen järjestelmän vahvistamiseen on sitouduttu myös ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa, mutta hallituksen konkreettisissa toiminna tämä tavoite ei näy.

Käännytyslaki on murtuma oikeusvaltiossamme. Muuttuneessa turvallisuustilanteessa meidän olisi nimenomaan tehtävä kaikkemme oikeusvaltion vahvistamiseksi, sillä se lisää osaltaan yhteiskunnan vakautta, auttaa ylläpitämään yhteiskunnan toimivuutta myös kriisitilanteissa ja estää mielivaltaista vallankäyttöä. Huolestuttava oikeusvaltioiden rapauttaminen on pysäytettävä kaikkialla Euroopassa, sillä myös jäsenvaltioiden keskinäinen luottamus voi säilyä vain, jos jaamme yhteisen, oikeusvaltioon perustuvan arvopohjan.

Arvoisa puhemies! Näiden epäkohtien lisäksi haluan nostaa vielä esiin sen, että nyt aiemmin väliaikaisesti vuodeksi säädetyn poikkeuslain voimassaoloa ollaan siis jatkamassa yhdellä kertaa puolellatoista vuodella. Näyttää siltä, että tästä poikkeuksena säädetystä laista ja ihmisoikeuksien vastaisesta tilanteesta hallitus onkin hivuttamassa uutta normaa, ja tätä ei pidä eikä voi hyväksyä.

Vihreät ja vasemmistoliitto vastustivat tätä lakia viime kesänä. Jätimme asiaan vastalauseen hallintovaliokunnassa myös tämän esityksen käsittelyssä, ja tuleamme tätä myös tässä salissa vastustamaan, kun se kohta tässä käsittelyssä on edessä. Toivon tietenkin, että enemmistö tälle tästä salista vielä löytyisi.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tynkkynen.

16.14 Oras Tynkkynen vihr: Arvoisa puhemies! Aloitan mielelläni siitä, mistä vaikuttamme olevamme samaa mieltä, koska sitäkin tässä keskustelussa on paljon. Kaikki nähdäkseni tässä salissa jakavat sitoutumisemme Suomen rajaturvallisuuden puolustamiseen ja myös vahvistamiseen. Kaikki tuntuvat olevan samaa mieltä siitä, että Venäjän raakalaismainen diktatuuri muodostaa uhan sekä Suomelle että laajemmin Euroopalle ja vapaalle maailmalle. Kaikki tuntuvat myöskin jakavan sen käsityksen, että Venäjän hybridivaikuttaminen on aito ja merkittävä ongelma ja siihen pitää määrätietoisesti puuttua. Ja kuuloselin, että siitäkin olisimme ehkä samaa mieltä, että tässä välineellistetyssä maahanmuutossa turvapaikanhakijoiden käyttäminen välineenä on myös väärin.

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

Mutta sitten olemme toki myös monesta asiasta ehkä perustavanlaatuisestikin eri mieltä.

Edustaja Rostila haastoi vihreiden ja vasemmistoliiton esittämää kritiikkiä käännetyssälain laillisuuteen liittyviä ongelmia kohtaan. Tätä käsiteltiin toki vuosi sitten keskustelussa seikkaperäisesti, joten ehkä tässä yhteydessä tyydyn vain lainaamaan perustuslakivaliokuntaa. Perustuslakivaliokunta lausunnossaan totesi, että lakiehdotus on ristiriidassa Suomen perustuslain erinäisten perusoikeussäännösten kanssa. Niin ikään perustuslakivaliokunta lausui, että lakiehdotuksen sääntely ei ole yhteensopiva Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden kanssa. Tämä on, tai ainakin sen pitäisi olla, jokseenkin kiistatonta, kun perustuslakivaliokuntakin sen näin selväsanaisesti toteaa.

No, edustaja Limnell yritti tehdä eroa ikään kuin aitojen turvapaikanhakijoiden ja välineellistettyjen turvapaikanhakijoiden välille. Perustuslakivaliokunta ehkä vähän tehtävästään erkaantuen päätyi samoille urille omassa lausunnossaan, kun se pohdiskelee siellä, että kysymys ei ole siitä, että turvapaikanhakijoiksi ilmoittautuvat henkilöt hakeutuisivat Euroopan pohjoisimmalle rajalle spontaanisti. Mutta kaksi asiaa voi olla yhtä aikaa totta: ihminen voi olla turvapaikanhakija ja todellakin turvan tarpeessa lähtömaansa tilanteen takia, ja häntä voidaan välineellistää. Se, että Venäjä välineellistää turvapaikanhakijoita, ei tee näistä turvapaikanhakijoista jotenkin epäaitoja, ja sen takia näitä turvapaikanhakijoita pitäisi kohdella turvapaikanhakijoina, vaikka Venäjä heitä näin kyynisesti ja julmasti välineellistäisikin.

Tähänastisessa keskustelussa en ole huomannut, että olisi pantu merkille perustuslakivaliokunnan nähdäkseni ihan painavia huomautuksia, joista se painavin on toki koskien tätä lain johtolauseetta. Ainakin oman parlamentaarisen kokemukseni perusteella on kohtuullisen topakkaa, kun perustuslakivaliokunta kiinnittää valtioneuvoston ”vakavaa huomiota”. Siis luen tätä niin, että perustuslakivaliokunnan mielestä hallituksen esitys on tältä osin aika perustavanlaatuisesti epäonnistunut. No, ongelma on helposti korjattavissa, mutta kun perustuslakivaliokunta joutuu siitä ylipäättään huomauttamaan, niin tulkitsen, että hallitus siitä melkoiset nuhteet saa.

Perustuslakivaliokunta on myös esittänyt toiveen, että oikeusturvamekanismia olisi paikallaan edelleen kehittää, jotta saataisiin kavennettua perustuslaista tehtävää poikkeusta. Näin ei kuitenkaan ole nyt tehty. Hallintovaliokunnan mietinnössä ei ole elettäkään siihen suuntaan, että oikeusturvamekanismia olisi nyt tässä esityksessä parannettu, joten ongelmat myöskin säilyvät perustuslakivaliokunnan huomautuksesta huolimatta entisellään.

Niin ikään perustuslakivaliokunta pyysi hallintovaliokuntaa arvioimaan eduskunnan asemaa nyt arvioitavan lain mukaisissa menettelyissä sekä sitä, ovatko eduskunnan vaikutusmahdollisuudet riittäviä. Jälleen kerran hallintovaliokunta ei ole tähän huutoon juurikaan vastannut. Se sivuuttaa aika tyynesti sen melko köykäisen roolin, joka eduskunnalle tässä käännetyissa edelleen tarjotaan jälkikäteisarvioinnissa.

Loppuun, arvoisa puhemies: Haluan palata siihen, mitä edustaja Limnell toistuvasti sanoi sekä debatti- että varsinaisessa puheenvuorossaan. Hän puhui siitä, että käännetyissa päätetään, mitä sallimme, mitä siedämme ja mitä suojelemme. Käännetyissa, nyky-
muotoisessa esityksessä, me olemme sallimassa sen, että ihmiset voidaan käännettää rajalta mahdollisesti omaan kuolemaansa tai hyvin vakavaan uhkaan. Me olemme sietämässä sitä, että joustamme omasta perustuslaistamme ja kansainvälisistä velvoitteista. Ja mitä suojelemme? No, emme ainakaan kansainvälistä sääntöpohjaista järjestystä ja perusoikeuksia.

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Jukkola.

16.19 Janne Jukkola kok: Arvoisa rouva puhemies! Suomen rajaturvallisuus on kansallisen turvallisuuden ydintä. Euroopassa on sota, ja olemme nähneet, miten Venäjä käyttää siirtolaisuutta ja rajanylityspaikkoja painostamisen välineinä. Meidän on oltava varautuneita tilanteisiin, joissa laajamittainen välineellistetty maahantulo voi horjuttaa yhteiskuntamme vakautta ja kansalaisten luottamusta. Juuri tähän tarpeeseen vastaa rajaturvallisuuslaki, jonka jatkamista hallitus nyt esittää. Laki mahdollistaa kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten keskittämisen vain yhteen rajanylityspaikkaan tilanteessa, jossa Suomeen kohdistuu välineellistettyä maahantuloa. On tärkeä myös ymmärtää, että kyseessä ei ole hätävarjelun liioittelu vaan hallittu, oikeusvaltioperiaatteita kunnioittava valmius toimia poikkeuksellisissa olosuhteissa. Suomi ei luovu kansainvälisistä velvoitteistaan vaan varautuu siihen, että rajoillamme voidaan käyttää ihmisiä hybridivaikuttamisen välineenä. Me suojaamme omaa yhteiskuntaamme ja samalla annamme rajaviranomaisille toimivallan turvata koko yhteiskunnan toimintakyky.

Arvoisa rouva puhemies! Tilanne itärajalla on edelleen jännittynyt, vaikka tilanne on tällä hetkellä hyvin hallinnassa. Meidän on silti varauduttava nopeisiinkin muutoksiin. Kyse ei ole pelkästään fyysisestä turvallisuudesta vaan myös kansalaisten kokemasta turvallisuudesta, yhteiskunnan toimintavarmuudesta ja siitä, että kansainväliset pelisäännöt pidetään kunnossa. Rajaturvallisuuslaki on hallituksen vahva viesti siitä, että Suomi ottaa turvallisuutensa vakavasti. On tärkeää jatkaa lain voimassaoloa, jotta meillä on työkalut käytössä, jos tilanne rajoilla jälleen kiristyy. Näin toimien suojelemme kansalaisiamme ja koko yhteiskuntaamme. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ronkainen.

16.22 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! Turvallisuustilanne Suomen itärajalla ei ole helpottunut. Vaikka ajoittain raja-alue vaikuttaisi ulkoisesti rauhalliselta, uhkakuvat eivät ole kadonneet mihinkään, päinvastoin. Julmaa hyökkäyssotaa Ukrainassa käyvä itänaapurimme toimii arvaamattomasti ja käyttää hybridivaikuttamisen keinoja laajasti myös Euroopassa ja erityisesti Suomen rajoilla. Tällaiseen tilanteeseen ei ole varaa suhtautua hyväuskoisesti. Toimivalla lainsäädännöllä meidän tulee huolehtia ennen kaikkea siitä, ettei hyväuskoisuus vie meiltä turvallisuutta.

Yksi keskeisimmistä hybridivaikuttamisen muodoista on välineellistetty maahantuloilmiö, jolla pyritään horjuttamaan rajaturvallisuutta ja yhteiskuntarauhaa. Tällaiseen uhkaan vastaaminen vaatii ennakoivia, määrätietoisia toimia sekä ajantasaista lainsäädäntöä. Nyt käsiteltävänä oleva lainsäädännöllinen varautuminen ei saa tässä tilanteessa päättyä, sitä on edelleen jatkettava.

Vuoden 2023 tapahtumat muistuttavat meitä siitä, kuinka nopeasti ja ennakoimattomasti tilanne rajalla voi kriisiytyä. Tuolloin itärajallemme tuli lyhyessä ajassa ennakoimattoman suuri määrä turvapaikanhakijoita, ja tilanne saatiin rauhoittumaan vasta, kun raja suljettiin kokonaan. Tämä osoitti kiistatta sen, että normaaliolojen lainsäädäntö ei riitä vastaamaan uhkiiin silloin, kun kyse on järjestelmällisestä, valtiollisesti ohjatusta hybridivaikuttamisesta.

Arvoisa puhemies! Nyt käsitellyssä olevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan, että tämän niin sanotun rajan poikkeuslain voimassaoloa jatketaan 31.12.2026 saakka. Itse lain

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

sisältöön ei ehdoteta muutoksia. Lain tavoitteena on torjua Suomeen kohdistettavaa painostamista, vahvistaa rajaturvallisuutta ja varautua maahantulon välineellistämisen vakavampiin uhkakuviin.

Kuten hallintovaliokunta mietinnössään korostaa, ovat rajalain mukaiset poikkeustoimet edelleen välttämättömiä. Lähes mikään vallitsevissa olosuhteissa ei sitten lain säätämisen ole muuttunut parempaan suuntaan, ja ne samat syyt, joiden vuoksi laki alun perin säädettiin, ovat edelleen olemassa. Emme voi kuvitella olevamme suojassa vain siksi, että rajalla on nyt hiljaisempaa. Päinvastoin, meidän on oltava valmiina toimimaan heti, jos tilanne sitä edellyttää.

Arvoisa puhemies! Suomi on Naton ulkorajavaltio, ja maamme strateginen sijainti tekee meistä entistä haavoittuvampia hybridi-vaikuttamiselle. Suojelupoliisi on toistuvasti nostanut esiin välineellistetyin maahantulon konkreettisena uhkana. Meidän on poliittikkoina huolehdittava siitä, että maamme viranomaisilla on käytössään riittävän tehokkaat keinot vastata nopeasti ja tehokkaasti muuttuviin uhkakuviin. Tässä laissa ei suinkaan ole kyse maahanmuutosta eikä yksittäisistä rajanylityksistä, kyse on Suomen itsemääräämisoikeudesta. Päätösvalta Suomen rajaturvallisuudesta kuuluu suomalaisille. Nyt käsittelyssä olevalla lailla onkin pyritty varmistamaan juuri se, että päätösvalta rajamme suhteen pysyy omissa käsissämme. Suomen perustuslain 1 §:ssä todetaan, että Suomi on täysivaltainen tasavalta. Täysivaltaisuus tarkoittaa muun muassa oikeutta päättää itse siitä, kenet päästämme rajojamme sisäpuolelle. Tämä oikeus kuuluu yksin Suomen valtiolle, ei ulkovalloille, ei järjestäytyneelle vaikuttamiselle.

Arvoisa puhemies! Hallitusohjelma linjaa selkeästi, että Suomi varautuu turvallisuushiin realistisesti ja ennakoivasti. Tämä esitys on osa tätä linjaa. Kun mikään turvallisuusympäristössä ei ole helpottunut, ei lainsäädäntökään pidä purkaa. Nyt ei ole aika hyljittää vaan vahvistaa varautumista entisestään. Tämä poikkeuslaki ei ole normaalia lainsäätelyä, mutta emmehän me elä normaalissa ajassa. Suomen on oltava valmis ei ainoastaan reagoimaan vaan ennakoimaan ja ehkäisemään sellaisia uhkia, jotka voivat horjuttaa turvallisuuttamme. Meillä on velvollisuus puolustaa rajojamme silloin, kun niitä koetellaan, ja huolehtia siitä, että yhteiskuntamme säilyy turvattuna ja toimintakykyisenä myös tulevaisuudessa. — Kiitos. [Timo Heinonen: Erinomainen puhe!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Werning.

16.27 Paula Werning sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä rajaturvallisuuslaki ei ole vain reaktio kriisiin. Se on välttämätön toimi osana turvallisuusajattelua, jossa varautuminen on keskeistä. Itärajamme ei ole enää pelkästään maantieteellinen kysymys. Se on osa Suomeen kohdistuvaa painostusta ja hybridi-vaikuttamista, jota meidän on kyettävä torjumaan uskottavasti.

Kun rajaturvallisuuslaki säädettiin, sen taustalla oli hyvin käytännöllinen ongelma. Rajaviranomaisilla ei ollut tarvittavia keinoja vastata tilanteeseen, jossa ihmisiä käytettiin tarkoituksella hyväksi painostuksen välineinä. Tämä ei ollut hypoteettinen uhka vaan nähty ja koettu ilmiö. Tässä tilanteessa rajaviranomaiset tekivät selväksi, että tarvitaan uusi työkalu heidän työkalupakkiinsa. Eduskunta vastasi tähän vastuullisesti ja samalla huolehti siitä, että oikeusturva toteutuu myös poikkeusoloissa. Tällä linjalla on syytä jatkaa.

Rouva puhemies! On myös huomattava, että vaikka lakia ei ole otettu käyttöön, sen voimassaolo on osa ennaltaehkäisyä. Meillä on ollut tarvittava varautuminen olemassa, ja

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

myös tällä on merkitystä siihen, että rajatilanne ei ole eskaloitunut entisestään. Hallintovaliokunnassa saamamme selvityksen mukaan tilanne rajalla voi muuttua hyvinkin nopeasti. Tässä epävarmassa tilanteessa varautuminen on viisautta, ja mikäli tilanne eskaloituisi, reagointi olisi ehdottoman paljon haastavampaa ja vaikeampaa.

Suomi on sekä EU:n että Naton ulkoraja. Olemme osana eurooppalaista ja läntistä turvallisuusjärjestelmää. Meillä on velvollisuus suojata rajamme, ei ainoastaan itsemme vaan myös liittolaistemme puolesta. Suomen turvaaminen on kaikista tärkeintä, mutta myös tästä näkökulmasta katsottuna tämän lain jatkaminen ei ole vain perusteltua vaan myös välttämätöntä.

Arvoisa puhemies! Tämä laki ei uhkaa oikeusvaltiota, tämä laki puolustaa sitä. Tämä laki ei luo uhkakuvia, se vastaa niihin. Siksi toivon, että tämä laki saa riittävän kannatuksen täällä eduskunnassa. Kannatan hallituksen esitystä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkonen.

16.30 Petri Honkonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Keskusta tukee rajaturvallisuuslain voimassaoloajan jatkoa samoilla perusteilla kuin tuimme vuosi sitten, viime kesänä, alkuperäisen lain hyväksymistä. Itse olen osallistunut tämän esityksen käsittelyyn sekä hallintovaliokunnassa että sitä ennen perustuslakivaliokunnassa, ja näissä puitteissa saamani tiedon perusteella tämän lain hyväksyminen, voimassaoloajan jatkaminen, on välttämätöntä.

Kuten tässä olemme varmasti useissa kollegojen puheenvuoroissa aikaisemminkin kuulleet, turvallisuusviranomaisten mukaan tilannekuva, välineellistetyin maahantulon uhka, sen aiheuttama turvallisuusuhka, Suomen rajoilla ja Suomen sisäisesti sen toteutuessa ei ole poistunut mihinkään. Sen takia nämä lain suomat valtuudet on syytä Suomen viranomaisella, Suomen hallituksella ja sen kautta sitten rajaviranomaisilla olla ikään kuin pöytälaatikossa tämän tilanteen näin eskaloituessa.

Tässä on, arvoisa rouva puhemies, paljon nyt keskusteltu tästä oikeustilasta. Perustuslakivaliokunnassa tälläkin kertaa käsitelimme tätä hyvin perusteellisesti, koska tämä on kieltämättä oikeudellisesti todella monimutkainen ja vaikea esitys. Tätähän nyt esitetään hyväksyttäväksi niin sanottuna poikkeuslakina, ja se tarkoittaa sitä, että lakiesityksessä poiketaan tietyistä perustuslain suojaamista säännöksistä, mihinkä kylläkin meidän voimassa oleva perustuslaki on mahdollisuuden tietyillä tiukoilla rajauksilla jättänyt. Toisaalta voi pohtia myös näin, että jos nyt emme tällä kertaa tai viime kesänä olisi tätä lakia hyväksyneet, niin mikä sen seurauksena syntynyt tila Suomessa olisi ja mikä oikeustila, eri ihmisten perusoikeuksien tila, siinä tilanteessa vallitsisi. Eli tämän lain hyväksymällä suojaamme toisia oikeushyviä, toisia perusoikeuksia, ja mielestäni tämä on siltäkin osin välttämätöntä.

No, tässähän nyt ennen kaikkea kajotaan useiden kansainvälisten sopimusten, alun perin Geneven sopimuksen, suojaaman niin sanotun palautuskiellon tai joukkokarkotuskiellon osalta. Tässä poiketaan käytännössä siitä. Perustuslakivaliokunnassa saimme hyvin kattavan selvityksen siitä, mitenkä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa tämä oikeustila on kehittynyt. Nythän varsinaisesti Geneven sopimuksen alkuperäisessä tai Euroopan ihmisoikeussopimuksen varsinaisessa sopimustekstissä ei tätä palautuskieltoa mainita, siis sitä, että suojaa ja turvaa hakevia ei tietyissä olosuhteissa voisi pois käännyttää. Tämä oikeustila on syntynyt muun muassa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden, rat-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

kaisujen pohjalta. Saimme selvityksen valiokunnassa, että tämä oikeustila ja käytäntö on syntynyt täysin toisenlaisissa tapauksissa, tapauksissa, joissa ei ole ollut kyse maahantulon välineellistämisestä tai siitä, että turvapaikanhakijoita käytetään jollakin tavalla aseena toista valtiota vastaan. Tämä tilannehan kertoo siitä — Euroopan ihmisoikeustuomioistuinmessä on tämä Liettuaa ja Puolaa koskeva kantelukin vireillä — että oikeustila, kansainvälinen oikeus on tältä osin nyt kehitymässä mahdollisesti toiseen suuntaan, ja tämäkin ehkä lisää sitä vaikeuskerrointa, kun nyt sitten Suomen hallitus ja eduskunta on tätä lakia omalta osaltaan säätämässä.

Omalta osaltaan tähän liittyy myös tämä EU-oikeus. Euroopan komissiohan on antanut tästä tiedonannon, jossa sitten ikään kuin annetaan väljyyttä jäsenmaille tästä säätämiseen ja tämän uhkan torjumiseen. Kuitenkin ne varsinaiset lainsäädäntöehdotukset toki vielä varsin tuoreen komission osalta puuttuvat. Toivoisinkin ja peräänkuuluttaisin voimakkaasti sitä, että Euroopan komissio nyt toteuttaisi ne lupaukset, joita komission työn alkaessa annettiin siitä, että jäsenmaille annettaisiin näitä välineitä, säädettäisiin keinoja, millä tähän välineellistettyyn maahantuloon voidaan yhtenäisesti koko EU:n alueella puuttua. Se helpottaisi kovasti meitä Suomessakin. Meidän ei tarvitsisi sitten pähkiä tämän asian kanssa niin paljon, jos meillä olisi koko unionissa selkeät käytännöt ja selkeät, riittävän toimivat ja tehokkaat välineet, joilla tätä turvallisuusuhkaa voidaan ensinnäkin torjua ja sitten hallita. Tässä komission on syytä nyt sitten olla hyvin toimielias, kun kerran on näin luvattu.

Vielä, arvoisa rouva puhemies, näihin oikeudellisiin näkökohtiin kaksi huomiota. Ensinnäkin täällä edellisessä ansiokkaassa puheenvuorossa viitattiin kansalliseen itsemääräämisoikeuteen, ja perustuslakivaliokunta kiinnitti tähän huomiota. Huomasimme myös sen, että kansalliseen suvereniteettiin, itsemääräämisoikeuteen, liittyvä keskustelu Suomessa menneinä vuosikymmeninä on kiinnittynyt vain sellaisiin tilanteisiin, jolloinka on ollut puhe siitä, kun Suomi kansainvälisen sopimuksen nojalla itse eduskunnan päätöksellä luovuttaa toimivaltaansa: nyt viimeksi tietyiltä osin, kun liityimme Pohjois-Atlantin liittoon, Euroopan unioniin liittyminen. Näissä on vapaaehtoisesti eduskunnan päätöksellä luovutettu päätösvaltaa Suomen sisäisistä asioista Suomen ulkopuolelle. Tässä tilanteessa on kyse siitä, että jokin toinen valtio ottaa itsemääräämisoikeuden omiin käsiinsä. Mielestäni tässä on nyt olennaista huomata se ja muistaa se, että oikeusvaltion aivan keskeinen lähtökohta on se, että maa on suvereeni, se päättää itse omasta oikeusjärjestyksestään ja pystyy järjestämään yhteiskuntansa ja hallintonsa sillä tavalla, että oikeusvaltio voi toteutua. Nythän, jos emme tätä välineellistettyä maahantuloa pystyisi torjumaan, se johtaisi tilanteeseen, jossa päätösvalta siitä olisi jollakin muulla, ei meillä. Tämä ei kuulu mielestämme oikeusvaltioon, ja tässäkin nyt uudenlaista tulkintaa varmasti tarvitaan, ja sitä perustuslakivaliokunta omalla lausunnollaan myös omalta osaltaan tuli tehneeksi.

Arvoisa rouva puhemies! Kuten aloitin, tämä laki on äärimmäisen tarpeellinen, ja toivomme keskustana sille laajaa kannatusta eduskunnassa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Zyskowicz.

16.38 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa rouva puhemies! Hyvät kansanedustajat! Aluksi haluan kiittää edustaja Honkosta hyvästä puheenvuorosta ja koko perustuslakivaliokuntaa hyvästä lausunnosta tässä asiassa.

Sanoin jo aikaisemmin tässä keskustelussa, että tätä lakia koskevassa oikeudellisessa ja poliittisessa keskustelussa on ytimeltään kyse seuraavasta: tuleeko demokraattisella oike-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

usvaltiolla Suomella olla tarvittaessa mahdollisuus torjua sellaista toimintaa, jossa vihamielinen naapurivaltio, diktatuurinen Venäjä, väärinkäyttäen — siis väärinkäyttäen — kansainvälisiä sopimuksia ja hyväksikäyttäen lähinnä kolmansien maiden kansalaisia niin sanottuina turvapaikanhakijoina pyrkii painostamaan, horjuttamaan tai hämmentämään Suomea tai Suomen kautta muita Euroopan unionin jäsenmaita?

Edustaja Tynkkynen aiemmassa keskustelussa vastasi sanomalla, että jos meitä pyritään hämmentämään, niin paras vastaus on se, että emme hämmenny. Vihreät ajavat siis kantaa, jossa Suomella ei pidä olla mahdollisuutta torjua kuvaamaani toimintaa.

Mehän emme tiedä, mitkä ovat Venäjän johdon motiivit, mutta itse ajattelen, että on useampi motiivi. On se motiivi, että häiritään ja hämmennetään Suomea. On se motiivi, että globaaliin etelään voidaan mennä todistamaan, että katsokaa, miten länsimaat ovat kaksinaamaisia, tulevat tänne teille opettamaan perus- ja ihmisoikeuksia ja sitten säättävät tällaisia lakeja. Mutta on mahdollisesti myös se motiivi, että jos tämä reitti olisi vetänyt eli jos sen jälkeen, kun Putin oli työntänyt tänne toistatuhatta ihmistä, olisi käynyt ilmi, että näin voidaan toimia, työntää tuhansia tai kymmeniätuhansia Suomen kautta, yksi motiivi olisi saattanut olla se, että tämä on hyvä reitti työntää ihmisiä Suomen kautta muualle Schengen-alueelle, esimerkiksi Saksaan tai Itävaltaan, jossa uusi, voimakkaampi pakolaiskeskustelu olisi ottanut tulta ja tukenut siellä äärioikeistoa, joka jo nyt ammentaa politiikkaansa nimenomaan pakolaisasioilla.

Oma vastaukseni, toisin kuin vihreiden, on tähän esittämäni kysymykseen se, että kyllä, oikeusvaltio-Suomella pitää olla tähän sekä oikeudellinen mahdollisuus että sen pitää poliittisesti näin järkevällä tavalla toimia.

Nimittäin vastakkainen näkemys, se, mitä täällä kaksi vasemmistolaisinta puoluetta eli vasemmistoliitto ja vihreät edustavat, eli se, että me emme voisi torjua tällaista toimintaa, tarkoittaisi sitä, että sotaa Euroopassa käyvä Venäjä, diktatorinen Venäjä, voisi itse päättää, missä tarkoituksessa se työntää Suomeen ihmisiä. Se voisi itse päättää, milloin se työntää Suomeen ihmisiä. Se voisi päättää, minkä määrän se työntää Suomeen ihmisiä: kymmeniä, satoja, tuhansia tai kymmeniätuhansia. Se voisi itse päättää, minkämaalaisia ihmisiä se työntää tänne. Ja se voisi myös päättää itse, keitä henkilöitä se työntää tänne, siis myös sellaisia henkilöitä, jotka itsessään ovat jo vaara tai uhka Suomen turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle. Eli Venäjä saisi itse päättää. Tätäkö nämä kansainväliset sopimukset tarkoittavat? Eivät todellakaan mielestäni tarkoita. Ja tätäkö me haluamme? No, emme todellakaan halua.

Vasemmisto täällä sanoi, että tämä on vastoin EU-oikeutta. Katsotaanpas vähän tätä puolta.

Nimittäin EU-komissio voisi halutessaan jo pelkkien pykälien perusteella, vaikka lakia ei ole jouduttu ottamaan käyttöön — ja hyvä niin — käynnistää Suomea vastaan niin sanotun rikkomusmenettelyn. Ja neljä tai, oliko, peräti viisi oikeustieteilijää halusi palvella isänmaatamme siten, että he kantelivat EU-komissiolle tästä laista, jonka Suomen eduskunta viiden kuudesosan enemmistöllä on katsonut tarpeelliseksi Suomen turvallisuuden kannalta. No, mihin tämä kantelu on johtanut? [Timo Heinosen välihuuto] Onko komissio käynnistänyt Suomea vastaan rikkomusmenettelyn? Ei ole, ja kukaan ei voi väittää, etteikö komissiossa olisi tieto tästä laista — muun muassa tämän kantelun johdosta, ja varmasti tietoa on muutenkin.

Päinvastoin. Komissio on hyväksynyt tällaisen — mikäköhän olisi oikea termi tämmöiselle kannanotolle — julistuksen viime heinäkuun jälkeen, jolloin tämä laki edellisen ker-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

ran säädettiin. Ja siteeraanpa täältä pari kohtaa. Komissio lausuu näin: ”Kuten myös Eurooppa-neuvosto on todennut, komissio tunnustaa, että jäsenvaltioiden on kyettävä tekemään se, mikä on tarpeen, puolustautuakseen Venäjän ja Valko-Venäjän hybridihyökkäyksiltä ja taatakseen kansallisen turvallisuutensa, yleisen järjestyksensä ja suvereniteettinsa.” Ja vielä toinen sitaatti: ”Jäsenvaltioiden voi olla tarpeen ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat merkitä vakavaa puuttumista perusoikeuksiin, kuten turvapaikkaoikeuteen ja liitännäisiin takeisiin, joihin sovelletaan perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan vaatimuksia. Perusoikeuskirjan perusoikeuksien käyttöä voidaan rajoittaa, jos siitä säädetään lailla, ja ainoastaan siltä osin kuin oikeuksien keskeinen sisältö taataan.” Ja niin edelleen. Juuri niin kuin Suomi tässä toimii.

Arvoisa rouva puhemies! Ehkä ihan lopuksi haluan sanoa sen, että aika paksua oli se vihreiden kampanja silloin viime heinäkuussa tätä lakia vastaan. Nimittäin tuolla verkossa levitettiin yli kymmensivuista moniväriavokuvilla varustettua kampanjaa, jossa väitettiin: ”Emme hyväksy käännetykslakia, joka heittää suomalaisen oikeusvaltion sekä ihmisoikeudet romukoppaan.” Eli nyt on siis vajaa vuosi sitten heitetty suomalainen oikeusvaltio ja ihmisoikeudet romukoppaan. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] On todella paksua tällaista väittää, [Puhemies koputtaa] mutta näin vihreät silloin epätoivoisessa kampanjassaan väittivät. [Juho Eerola: Nyt ei kehtaa olla edes kuuntelemassa! — Timo Heinonen: Se ei heille kyllä kannatusta lisännyt!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lehtinen.

16.46 Rami Lehtinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on käytetty erinomaisia puheenvuoroja jo tähän mennessä, ja edustaja Zyskowiec tuossa juuri ennalta vei paljon niitä sanoja, joita ajattelin itse käyttää. Olin myöskin tähän valmistanut valmiiksi puheenvuoron, mutta tämän keskustelun pohjalta totesin, että en lähde toistamaan asioita, joita täällä moneen kertaan on jo käyty läpi, mutta erityisesti haluaisin näihin muutamiin käytettyihin puheenvuoroihin käyttää kommentteja.

Itseäni tietysti harmittaa ajatus siitä, että vasemmalta laidalta edelleenkin käytetään argumentteja siitä, että tämä laki on laiton ja se on väärin. Kuten tässä ennalta jo on todettu, EU on antanut asiaan liittyvän tiedonannon, jossa se muun muassa toteaa, että jäsenvaltiot voivat ryhtyä poikkeuksellisiin toimenpiteisiin puolustautuakseen ulkoisilta uhilta. Ja juuri tätähän Suomi on tässä tekemässä, poikkeuksellisia toimenpiteitä, koska meillä on ulkoinen uhka olemassa. EU ei ole Suomea kohtaan käynnistänyt rikkomusmenettelyä, ja näin ollen ei ole todettu, että Suomi tässä olisi rikkonut EU-lainsäädäntöä tai toiminut vastoin EU:n sääntöjä. Päinvastoin tässähän on käynyt ilmeisesti niin, että Suomi on ikään kuin hoitanut EU:n tehtäviä, koska me olemme tehneet sitä lakia, jota EU:n komissiolta ollaan toivottu, sitä, että se esitys tulisi. Tämähän on johtanut siihen, että muut Euroopan maat, jotka ovat vastaavanlaisessa tilanteessa Venäjän rajanaapureina, ovat ikään kuin lähteneet pohtimaan, voisivatko hekin ottaa käyttöön vastaavanlaisen lain kuin Suomessa tällä hetkellä on.

Sitten täällä edustaja Tynkkynen pohti sitä, että jos puhutaan tuhansista tai muutamasta kymmenestä tuhannesta tulijasta maahan, niin ikään kuin se saisi Suomen sitten antautumaan tai alistumaan ja olisi viesti siitä, että me emme kestäisi sellaista määrää. Kyse ei varmasti ole kokonaisuutena siitä, vaan jokainen ymmärtää, että Venäjällä on suurena maana kyky tuoda kymmeniätuhansia, varmaan satojakintuhansia, ihmisiä, jos he niin haluavat.

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

Itärajalla on varsin hyvät liikenneyhteydet, ja jos niitä tulijoita vapaasti haluaa tuoda, niin tulijoita kyllä riittää tuolla kolmansissa maissa: ei puhuta kymmenistä tuhansista vaan sadoista tuhansista tai miljoonista, niin kuin julkisissa tiedoissa on saatavissa.

Sitten edustaja Kiljunen, joka juuri poistui salista, kysyi siitä, miksi tämä laki ei mahdollista rajan avaamista. Aika pitkälle se varmaan johtuu siitä, että tällä hetkellä se välineellistämisen kohdistuu rajanylityspisteisiin. Jos olisi tilanne, että meille tulisi välineellistettyä maahantuloa pelkästään maastorajojen kautta yli mutta rajanylityspisteillä olisi rauhallista, niin silloin periaatteessa tämä laki voisi mahdollistaa rajanylityspisteiden pitämisen auki siitä huolimatta, että tämä laki olisi voimassa. Toinen, mikä rajoittaa tämän lain käyttöä ikään kuin rajan avaamiseksi, on se, että tämä on säädetty, koska tämä on poikkeuksellinen, viimesijaiseksi keinoksi, ja siksi tätä ei voi ottaa käyttöön ennen kuin kaikki muut keinot, joita lainsäädäntö tuntee, on käytetty.

Sitten oli puhetta siitä, että ei voida perusoikeuksia murtaa tämän lain puitteissa. Siihen haluan vain todeta, että vahvimmatkin perusoikeudet voidaan joutua murtamaan maan täysivaltaisuuden turvaamiseksi. Toisin kuin edustaja Kontula esitti, esimerkiksi sodassa jopa tärkein ihmisoikeus eli oikeus elämään saa väistyä, kun vaakakupissa on valtion täysivaltaisuus. Pitäisi olla myöskin tyytyväinen siitä, että tätä lakia ei ole tarvittu. Se osoittaa, että tällä lailla on myös ennalta estävä vaikutus ollut olemassa.

Erityisen tyytyväinen olen myöskin siitä, että Rajavartiolaitoksen henkilökunta on ilmaissut tyytyväisyytensä lakiin ja kertonut, että ei ole tarvetta sitä muuttaa ja että laki on selkeä ja sen soveltaminen ei aiheuta merkittäviä ongelmia Rajavartiolaitoksen virkamiesten oikeusturvan osalta. Tämä on todella tärkeä asia, koska tästä käytiin viime vuonna paljon keskustelua.

Tässä ehkä nämä tärkeimmät huomiot, joita näihin puheenvuoroihin liittyen halusin kertoa. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Heinäluoma poissa. — Edustaja Eerola.

16.51 Juho Eerola ps: Arvoisa rouva puhemies! Kiitokset tosiaan omasta puolestani hallintovaliokunnalle tästä mietinnöstä. Mehän tässä talossa säädämme lakeja, ja jos me tässä talossa lain säädämme, niin eihän se silloin voi olla laitton, kuten tänään on täällä väitetty. Perussuomalaiset ovat alusta asti tukeneet tiukkaa rajapolitiikkaa, ja kannatamme siis tosiaan hallintovaliokunnan mietinnön pohjalta tämän esityksen hyväksymistä.

Tämä laki, mitä tänään tosiaan käsitellään, ei ole ihan tavanomainen hallinnollinen säädös, vaan osa tätä meidän kansallista turvallisuusstrategiaa. Tässä on kyse välineellistetyn maahantulon torjuntalain jatkamisesta puolellatoista vuodella eli mahdollisuudesta rajoittaa suojelun hakemista tietyillä rajaosuuksilla, jos vieras valtio käyttää siirtolaisuutta vaikuttamisen keinona. Meillä ei ole varaa minkäänlaiseen löperyyteen itärajalla, ja erityisesti myös tässä vaiheessa aina korostan, että kaakkoisrajan tilanne on vakava. Venäjän toimet osoittavat sen, että maahantuloa voidaan käyttää hybridivaikuttamisen välineenä, ja tämän lain jatkaminen nyt puolellatoista vuodella on välttämätön varautumistoimi. Siitä, että meillä on ollut nyt mahdollisuus tällaisen lääkkeen käyttämiseen, voidaan todeta, että se on toiminut, ei ole tavallaan tarvinnut sitä aktivoida. Se on toiminut ennaltaehkäisevästi ja sinänsä siis täyttänyt tosiaan sen tarpeen.

No, muistan, kun vuosi takaperin tätä asiaa viimeksi käsiteltiin, että vasemmistoliitolla ja vihreillä, ja oliko jollakin muullakin vielä, oli kovasti huolta siitä, että Suomen kansain-

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

välinen maine nyt menee ja tullaan saamaan kovasti moitteita monesta suunnasta. Mutta nyt, kun vuosi on mennyt, ei ole tullut mitään moitteita yhtään mistään, tai ainakaan minun korviini ei ole sellaista sattunut. Päinvastoin, kuten edustaja Zyskowicz tuossa todisti, jopa EU-komissio on puoltanut ja kehunut tätä, että ikään kuin tästä Suomen mallista on tulossa... Tässä edustaja Honkonen toivoi, että Euroopan unionista tulisi yhteistä ja sieltä annettaisiin joitain välineitä, mutta nyt näyttää pikemminkin olevan niin, että tämä Suomen malli on se, joka leviää Eurooppaan ja sitä kautta tulee laajempaankin käytäntöön. Ja jos näin on, niin hyvä.

Edustaja Zyskowicz otti tuossa myös hyvän pointin hetki sitten esille ja puhui siitä, että Venäjä päättää, keitä se voi päästää tänne, jos meillä ei tällaista rajaturvallisuuslakia olisi käytössä. Olen itse puhunut aikaisemminkin jopa tässä salissa ja muissa yhteyksissä siitä, että kun me puhutaan turvapaikanhakijoista, niin meillä on aina mielessä nämä kolmansien maiden turvapaikanhakijat, joita kenties lennätetään Afrikasta tai Lähi-idästä Moskovaan ja sitten kuljetetaan rajoille. Mutta jo 25—26 vuotta sitten, kun itse asiassa aloitin töissä turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskuksessa, venäläiset, siis etniset venäläiset, olivat joka vuosi top kymmissä turvapaikanhakijoina. Minulle tuli jo silloin mieleen se vaihtoehto, että jos Venäjä joskus haluaa olla vihamielinen, niin se voi lähettää 10 000 tai 20 000 ikään kuin ”turvapaikanhakijaa”, jotka saattavat hyvinkin olla Venäjän hallinnon tänne lähettämiä tihutöiden tekijöitä, jopa sotilaita tai muita sellaisia henkilöitä, joilla ei ole aitoa tarvetta turvapaikkaan. Hehän voivat sanoa olevansa, voivat keksiä olevansa, pietarilaisia seksuaalivähemmistön edustajia tai minkä tahansa uskonnollisen vähemmistön edustajia, ja sitten heidät otetaan tänne turvapaikkatutkintaan.

Ajatelkaa sitä, jos sieltä Venäjältä oikeasti tulisi joku 10 000—20 000 tällaista henkilöä, joiden pääasiallinen tarkoitus olisi ainoastaan sekoittaa tämä meidän järjestelmä ja kenties tehdä joitain tihutöitä ja aiheuttaa hybridiuhkia täällä maan sisällä kenties meidän energiantuotantolaitoksiin, sähkönjakelulaitoksiin, mitä tahansa tällaista. Voitte vain kuvitella, minkälaisia mahdollisuuksia siellä on. Tätä puolta ei ole tarpeeksi tuotu minun mielestäni esille, ja nyt kun tiedetään, mikä on Venäjän tahto ja kyky toimia monella muulla sektorilla, niin mikseivät ne käyttäisi tätä. No, nyt ainakin tietysti käyttävät, kun kuulivat, mitä puhuin täällä. — Kiitokset.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

16.56 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! SDP pitää Suomen kansallisen turvallisuuden varmistamista ensiarvoisen tärkeänä. Suomi on samalla paitsi EU:n myös Naton ulkoraja. Siksi Suomella täytyy olla kaikissa tilanteissa käytössään tarvittavat keinot torjua Venäjän vihamielistä vaikuttamista rajoillamme. On hyvin valitettavaa, että tämänkaltaista lakia tarvitaan, ja toivomme, että tilanne muuttuisi mahdollisimman pian paremmaksi. Alkuperäinen rajaturvallisuuslaki on ollut voimassa vuoden, eivätkä lakiin liittyneet pelot esimerkiksi kansainvälisistä reaktioista ole toteutuneet, vaan Suomen linjaa on ymmärretty varsin laajasti.

Arvoisa rouva puhemies! Suomen itärajan turvallisuuden takaaminen on yhtä ajankohtaista kuin vuosi sitten, ja rajaturvallisuuslaki säädettiin eduskunnassa vastauksena Venäjän hybridivaikuttamiseen välineellistetyn maahantulon muodossa. Turvallisuustilanne on edelleen rajalla jännitteinen mutta vakaa. Tilanne voi kuitenkin muuttua nopeasti. Maahanpyrkijöiden kauttakulku lähtömaista Suomen rajalle voi tapahtua muutamassa vuorokau-

nessa Venäjän viranomaisten ohjaamana ja kontrolloimana. Venäjältä Suomen rajalle johtavat hyvät liikenneyhteydet mahdollistavat laittomasti Suomeen pyrkivien sujuvan ja nopean liikkumisen. Salakuljetusorganisaatiot seuraavat tilanteen kehittymistä, koska ilmiöön liittyvän laittoman maahantulon järjestäminen on niille taloudellisesti erittäin tuottavaa toimintaa. Laittoman maahantulon järjestäjillä on myös kyky reagoida nopeasti. Näistä oli vuosi sitten viitteitä ja esimerkkejä, ja näin voi käydä myöskin nyt. Siksi, kun tilanne rajalla on pysynyt aika lailla samanlaisena, pitää aika pragmaattisesti katsoa tätä tilannetta tällä hetkellä.

Arvoisa rouva puhemies! Rajavartiosto on toteuttanut laajoja rajahenkilöstön koulutuksia ja luonut käytännön toimintatapoja lain tarkoittamiin tilanteisiin. Rajavartiostohenkilöstömme on tällä hetkellä osaavampaa ja paremmin varustautunutta kuin koskaan, mutta myös siellä koulutuksessa on toimintatapojen luomisessa painotettu ihmis- ja perusoikeusmyönteistä näkökulmaa näissä toimenpiteissä ja on pyritty ratkomaan ja lieventämään lainsäädännön ongelmakohtia näiden suhteen. Rajavartiolaitos käyttää noin 354 miljoonaa vuodessa — viime vuoden luku — toimintamenoihinsa, ja henkilöstöä on 3 000, vähän yli. Nyt kun täällä on näitä työkaluja, niin myös turvallisuustilanne edellyttäisi vähän isompaa henkilöstövahvuutta, ja toivoisinkin, että myös tätä näkökulmaa pidettäisiin yllä, kun tätä lakiakin tässä viedään eteenpäin. Rajavartioston suorituskyvyn turvaaminen on ensiarvoisen tärkeää.

Arvoisa rouva puhemies! Itäraja on ollut nyt suljettuna rajavartiolain nojalla, eikä tilanne ole merkittävästi muuttunut. Raja on pysynyt suhteellisen rauhallisena, eikä rajaturvallisuuslain poikkeusmenettelyä ole otettu käyttöön. Viranomaisten arvion mukaan Venäjällä on kuitenkin, niin kuin äsken kuvasin, edelleenkin valmius nopeasti käynnistää tarvittaessa välineellistetty maahantulo. Sitä, mikä on ollut tämän lain ennaltaehkäisevä vaikutus, on tietenkin mahdotonta sanoa, mutta nyt rajalla on ollut rauhallinen tilanne, ja sen vuoksi on järkevää, että jatkamme tätä lain voimassaoloa puolellatoista vuodelta eteenpäin. — Kiitos. [Timo Heinonen: Hyvä puheenvuoro!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kiljunen.

17.01 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Olemme käyneet tänään tästä rajalasta minusta hyvää keskustelua, ja tässä on tullut isossa, isossa kysymyksessä, joka vuosi sitten oli suurenkin huomion kohteena sen valtavan suuren merkityksen vuoksi, nyt vähän pienempi huomio tälle asialle, mutta teema on edelleen iso, ja tämä jakaa tämän salin kantoja. Tämä rajalaki on joissakin tapauksissa myöskin aika kohtalokas, ja tämä puheenvuoroni on jonkin verran myöskin itsetutkiskelua.

Tässä rajalaissa on vahvoja perusteita äänestää sen puolesta, nimenomaan turvallisuus-kysymysten osalta ja myöskin ihmisoikeusongelmien osalta. Ne, sekä turvallisuusargumentit että ihmisoikeusargumentit, puoltavat lain hyväksyntää. Olemme myöskin kuulleet toisia puheenvuoroja, jotka ovat ihan yhtä painavia siinä mielessä, että lakia vastustetaan, ja sitä voidaan vastustaa sekä Suomen turvallisuusnäkökohdista että myöskin ihmisoikeus-kysymysten vuoksi. Olemme siis ympäröimässä neliötä, ja tämä dilemma on myöskin sisäisenä tuskanani tätäkin puheenvuoroa käyttäessäni.

Rajalaki epäilemättä — me kaikki olemme sitä mieltä — liittyy tähän turvallisuustilanteeseen ja Venäjän hybridivaikuttamiseen, joka, kuten Ben Zyskowicz sen hyvin muotoili, on siinä mielessä härskiä toimintaa, että se on vihamielistä toimintaa, jossa Venäjä aidosti

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

väärinkäyttää itsekkin hyväksymäänsä Geneven pakolaissopimusta vuodelta 51. Se hyväksikäyttää vuorostaan haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä röyhkeällä tavalla, ja kaikki tämä johtaa siihen, että me koemme uhkaa täällä. Miksi? Ei siksi, että pakolaisten määrä Venäjältä olisi ollut suuri määrällisesti, vaan siksi, että se on välineellistettyä, siinä on valtiollinen toimija takana. Tämä muodostaa sen uhkan tässä. Se puoltaa tämän rajalain puolustamista.

Mutta myöskin vastustaminen nojautuu turvallisuusajatteluun siltä osin, että pienen maan niin kuin Suomen turvallisuus nojautuu monenkeskiseen järjestelmään, kansainvälisiin sääntöihin, sääntöpohjaiseen järjestelmään ja kansainväliseen oikeuteen, ja se on keskeinen turvallisuuskriteeri meillä. Sen lisäksi tämä rajalaki on sitten toisinpäin katsottuna ihmisoikeusongelma siinä suhteessa, että se rikkoo ennen kaikkea Geneven pakolaissopimusta. Siinä nämä kaikki operatiiviset pykälät rajalaissa koskettavat turvapaikanhakua. Palautuskielto kumotaan tässä suhteessa tältä osin, jos se otetaan käyttöön, ja myöskin joukkokarkotuskielto kumoutuu. Mutta rajan pysyvä kiinniolo on ihmisoikeusongelma. Se on nimenomaan myöskin liikkumisvapauteen liittyvä ongelma. Meillä oli yhdeksän miljoonaa itärajan ylitystä vuonna 2019, ja silloin se koskee näiden ihmisten liikkumisvapautta ja ihmisoikeuksia.

Minä aidosti hyväksyn tämän rajalain, jotta tämä pysyvä rajan kiinniolo-ongelma, joka on ihmisoikeusongelma, saataisiin hallitusti ratkaistua eli pystyttäisiin raja avaamaan. Tämä on se lähtökohta, miltä pohjalta minä puolustan tätä rajalakia, ja olen sen myöskin sanonut julkisesti monessa kohdassa, joskus kohtalokkain seurauksin.

Julkisessa keskustelussa on valitettavasti tullut esille myöskin se seikka, että jotkut ovat todenneet julkisesti, että minä omista intresseistäni olisin tätä rajalakia avaamassa. Tämä on julkinen tieto, että vaimoni on venäläistaustainen, on 20 vuotta jo Suomessa asunut, ja väitetään, että minulla on oma intressi voida tavata perheenjäseniäni eli vaimoni sukulaisia Venäjällä ja silloin tässä suhteessa minulla olisi oma intressi olemassa.

Vuosi sitten en sitä sanonut, nyt sen sanon, koska se on julkinen asia. Siitä ei ole kyllä paljon puhuttu, mutta se on julkinen asia. Minä olen ollut lähes kolme vuotta persona non grata Venäjällä. Minulla on pysyvä maahantulokielto Venäjälle. Tämä rajalaki, vaikka se mahdollistaisi rajan hallitun avaamisen, ei koske minua henkilökohtaisesti. Minä en pääse Venäjälle niin kauan kuin siellä on Putinin tyrannia vallassa. Minulla ei ole mahdollisuuksia olla nykyisen Venäjän hallinnon kanssa missään tekemisissä, ja tämä on lähtökohta.

Miksi minulla on pysyvä maahantulokielto? Siksi, että minulla on niin laajat yhteydet Venäjän oppositioon. Te tiedätte myöskin, että Julija Navalnaja esiintyi täällä, oli täällä paikalla eduskunnassa viime syksynä. Ja siksi, että olen myöskin äänestänyt ja toiminut Euroopan neuvostossa Venäjän hallintoa vastaan, muun muassa äänestänyt päätöslauselmassa, jossa Venäjä tuomitaan terroristivaltioksi.

Tämä on se lähtökohta, minkä takia olen... Tämä ei ole minulle henkilökohtainen asia siinä mielessä, että rajan avaaminen minua auttaisi. Henkilökohtainen ongelma se on aivan muusta syystä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

17.06 Sanna Antikainen ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tätä rajalakia voisi kuvata Suomen turvalukoksi, mutta on harmi, että vihreät, vasemmistoliitto ja osa demareista haluaisi jättää oven auki. Nykyinen Suomen turvallisuustilanne on vakava. Venäjä on meitä

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

ja liittolaisiamme kohtaan vihamielinen, uhkaava ja sen toimintaa on vaikea ennakoida, puhumattakaan siitä, mitä se tekee Ukrainassa.

Hallintovaliokunta sai eilen valmiiksi mietinnön hallituksen esityksestä jatkaa rajalain voimassaoloa vuoden 2026 loppuun. Pidän lain jatkamista ehdottoman tärkeänä Suomen turvallisuuden kannalta.

Eri turvallisuusviranomaiset ovat tuoneet esille, kuinka turvallisuushat Venäjän osalta eivät ole kadonneet mihinkään. Itärajan tapahtumat vuoden 2023 lopulla osoittivat, että Venäjä käyttää välineellistettyä maahantuloa hybridisodankäynnin keinona. On selvää, että ilman rajalakia Suomi olisi melko aseeton tällaista vaikuttamista vastaan.

Arvoisa puhemies! Haluan tuoda ilmi joitakin tärkeitä faktoja, miksi tämä laki on niin tarpeellinen:

1) Venäjän rajavartiosto on FSB:n alainen organisaatio, eikä Venäjän raja-aseman kautta ilman viisumia Suomeen pääse kuin FSB:n hyväksynnällä varsinkaan näinä aikoina, jolloin Venäjä on sodassa Ukrainaa ja koko länttä vastaan. FSB itsessään on suoraan Kremlin alainen organisaatio, ja täten se ei tekisi mitään itärajan aiempaa nähtyä sisäänmarssia vastaavaa toimenpidettä ilman Kremlin hyväksyntää. Tämä on se syy, miksi raja on nytkin kiinni. Aiemmin tulleet miehet ovat käytännössä suoraan Kremlin valikoimia, eli suomeksi jokainen Venäjän kautta ja heidän raja-asemansa läpi tänne kävellyt mies kolmannesta maasta on FSB:n tänne lähettämä. Tämän lisäksi Venäjän toimintatapoihin on muualla kuulunut esimerkiksi se, että maa on ujuttanut tulijoiden joukkoon omien turvallisuuspalveluiden henkilöstöä ja jopa operatiivisia toimijoita. Ja kun jatkuvasti sanallisesti meitä uhkaava Venäjä on tehnyt ja tekisi näin, kyseessä ei ole mikään nuorison käyttämä slangisana termillä ”pränkkäys”, vaan vakavaakin vakavampi asia.

2) Ennen rajan sulkua itärajan kautta Suomeen tuli noin 1 300 kolmansien maiden kansalaista ennen kuin hallitus sulki rajan. Suomen poliisikin arvioi silloin, että maahan saapuvien ihmisten mukana Suomeen saapuu todennäköisesti sisäistä turvallisuutta vaarantavia henkilöitä, joista osalla voi olla jopa sotarikostaustaa. Ja miten kävi? Keskusrikospoliisi, krp, on kertonut jo viime vuonna tulijoista uusia tietoja. Sen mukaan poliisi on kirjannut ainoastaan viime vuoden puolella noin 50 rikosilmoitusta, joissa epäiltyinä on juurikin näitä henkilöitä. Poliisi on kertonut, että rikosepäilyt koskevat ennen kaikkea henkeen ja terveyteen kohdistuvia rikoksia ja omaisuusrikoksia. Joukossa on myös seksuaali-, huumausaine- ja liikennerikosepäilyjä sekä epäilyjä viranomaisia vastaan kohdistuneista rikoksista. Nämä eivät ole mitään lieviä rikkeitä vaan erittäin vakavia rikoksia.

3) Venäjän toiminta itärajalla oli meitä kohtaan testi. Venäjä testasi, kykenemmekö me, ja testaa edelleen, toimimaan ja kykenimmekö toimimaan hybridihyökkäyksen edessä vai lamaannummeko me. He testasivat ja testaavat, pysymmekö me yhtenäisinä vaiko emme. He testasivat ja testaavat, kykenemmekö me turvaamaan Suomen itsemääräämisoikeuden ja maamme turvallisuuden. Tämä testi meidän on läpäistävä, tai muuten Suomen itsemääräämisoikeus on vaarassa.

4) Itärajaa ei ole enää pelkästään Suomen ja Venäjän raja. Se on myös EU:n ulkorajan lisäksi Naton itäinen ulkoraja. Venäjä on jo hyökännyt myös EU:n ja Naton ulkorajaa kohtaan pakolaisasetta hyväksikäyttäen. Kansallisen turvallisuuden lisäksi on tärkeää näyttää meidän kumppaneillemme, että me täällä kykenemme turvaamaan EU:n ja Naton pisimmän Venäjän vastaisen ulkorajan.

Arvoisa puhemies! Jatkan puhettani seuraavassa puheenvuorossa. — Kiitos.

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Heinonen.

17.11 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies, hyvät edustajakollegat ja muut täysistuntoa seuraavat! Emme ole sodassa, mutta emme elä oikein rauhassakaan. Meidän kansanedustajien tärkein tehtävä on varmistaa maamme turvallisuus, niin sisäinen turvallisuus kuin ulkoinen turvallisuus. Tässä on kyse siis välineellistetyistä maahantulosta, Venäjän hybridioperaatioista, ja sen takia ison toimenpiteen, rajaturvallisuuslain, säätäminen oli välttämätöntä.

Tämän tapahtumakokonaisuuden alku on vuodessa 2023, jolloin alkoi tiettyjä tapahtumia meidän rajanylityspaikoilla tapahtua. Meidän rajanylityspaikkoja suljettiin ja lisätoimenpiteitä tarvittiin, sillä maahantulo maamme itärajoilla jatkui aiemmista rajoituksista huolimatta ja itse asiassa vain laajentui myös muille rajanylityspaikoille. Hallituksen ja viranomaisten tuolloin 2023 antaman arvion mukaan välineellistetty maahantulo Venäjältä ja sen laajeneminen aiheuttivat vakavan uhan kansalliselle turvallisuudelle ja yleiselle järjestykselle. Rajalain vaateet asemien sulkemiseen siis täyttyivät, ja sisäministeriö tiedotti tuolloin marraskuussa 2023: ”Rajavartiolaitoksen ja muiden viranomaisten tekemien havaintojen ja saamien tietojen perusteella on selvää, että vieraan valtion viranomaisilla sekä muilla toimijoilla on osuus rajan ylittäneiden henkilöiden Suomeen saapumisen edesauttamisessa. Kyseessä on ilmiö, jonka Venäjän viranomaiset sallivat aiemmasta poiketen. Siihen liittyy myös kansainvälistä rikollisuutta.”

Venäjän hybridioperaation aikana maahamme kuljetettiin tuolloin elokuusta lähtien yli 700 kolmannen maan kansalaista ilman viisumia itärajan rajanylityspaikkojen kautta, ja henkilöt hakivat maastamme turvapaikkaa. Katsoin 22.11.2023 sisäministeriön muistion ”Valtioneuvoston päätös rajanylityspaikkojen väliaikaisesta sulkemisesta ja kansainvälisen suojelun hakemisen keskittämisestä tehdyn päätöksen muuttamisesta”, ja tässä muistiossa todetaan minun mielestäni ehkä kaikista olennaisin. Lainausta sisäministeriön muistiossa: ”Poliisin arvion mukaan maahan saapuvien ihmisten mukana Suomeen todennäköisesti saapuu sisäistä turvallisuutta vaarantavia henkilöitä, joista osalla voi olla sotarikostaustaa. Maahan tulevien henkilöiden joukossa Suomeen voi päästä myös rikoksiin syylistyneitä henkilöitä, rikollisjärjestöjen jäseniä ja siviiliksi tekeytyneitä sotilaita. Suuri hakijamäärä mahdollistaa myös erilaisten kansallista turvallisuutta vaarantavien henkilöiden tai joukkojen tarkoituksellisen lähettämisen Suomeen. On todennäköistä, että ilmiö tulee aiheuttamaan yhteiskunnassa turvattomuutta.” Tämä on siis marraskuulta 2023 sisäministeriön muistiosta, jolla näitä toimenpiteitä perusteltiin — vakavaa tekstiä meidän viranomaisilta, joilla on paras tieto siitä, mitä meidän rajalla tapahtui, mutta myös siitä, mitä rajan itäpuolella tapahtui.

Rajaturvallisuuslaki on ollut nyt voimassa tämän määrätyn ajan, ja nyt esitetään sen jatkamista puolellatoista vuotta, eikä tästä lainsäädännöstä ole tullut moitteita. Edustaja Zyskowiec kuvasi tilannetta, miten meillä muutamat suomalaiset lainoppineet kantelivat tästä meidän turvallisuuden kannalta tärkeästä lainsäädännöstä EU:lle mutta EU ei ryhtynyt niihin toimenpiteisiin, joihin nämä kantelijat olisivat halunneet EU:n ryhtyvän Suomea vastaan. EU:lla ei ollut siis moittimista tästä rajaturvallisuuslaista. Ymmärrystä ja tukea sen sijaan tämä lainsäädäntö on saanut.

Haluan alleviivata, että tämä laki ei ole laitton, mitä vihreät ja vasemmistoliittolaiset edelleen monissa puheenvuoroissa esillä pitävät — tämä laki ei ole laitton. Eilen, kun edustaja Oras Tynkkynen vihreistä oli paikalla, hän puhui paljon laitton-sanasta, mutta tänään

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

hän ei ole täällä paikalla. Olisi ollut mielenkiintoista jatkaa sitä keskustelua, sillä tämä laki ei ole laitton. Tämä on lainmukainen laki.

Arvoisa puhemies! Mikä tässä sitten on tärkeintä? Kyllä, meidän itäraja on pysynyt rauhallisena. Totta kai Venäjän viesti on tällä hetkellä se, että raja on turhaan kiinni eikä siellä mitään tapahdu. Tai heidän teatraaliset kiinniottonsa, joista he omassa propagandaviestinnässään välittävät — niillä on tietty viesti, totta kai, he haluavat antaa tietyn kuvan siitä, mitä me teemme, ja siitä, että me teemme sen turhaan tai että me emme jotain noudata. Tämä on osa Venäjän diktaattori Putinin hallinnon propagandaa ja myös hybridihyökkäystä Suomea ja EU:ta vastaan. Mikä on oleellista tässä lainsäädännössä, on se, että tämä välittää viestin, että EU-raja ei ole auki Venäjältä Suomen kautta Eurooppaan, sillä näitä tulijoitahan olisi todella paljon, ja Venäjä niitä lentokonein itärajalle toimitti. Jonon pää on todennäköisesti Bagdadissa ja Mogadishussa. Eivät nämä henkilöt, joita sieltä tänne hybridioperaation myötä tuotiin, olleet Venäjällä kaikki, vaan jonon pää on Mogadishussa ja Bagdadissa ja muutamissa muissa paikoissa, ja tämä viesti on hyvä sinne välittää.

Arvoisa puhemies! Kuten puheenvuoroni aloitin: emme ole sodassa, mutta emme elä oikein rauhassakaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

17.19 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väliaikaisista toimenpiteistä välineellistetyn maahantulon torjumiseksi annetun lain 7 §:n muuttamisesta. Rajaturvallisuuslain jatkaminen vuoden 2026 loppuun on välttämätöntä. Meidän tulee huolehtia siitä, että Suomen rajaturvallisuus ei vaarannu missään tilanteessa. Rajaturvallisuuslaki on myös merkki ulospäin siitä, että meitä ei voida painostaa välineellistetyllä maahantulolla. Ennen kaikkea rajaturvallisuuslaissa on kyse siitä, että suomalaisten turvallisuus, kansainvälinen itsemääräämisoikeus sekä viranomaisten kyky tehokkaaseen rajavalvontaan varmistetaan.

Arvoisa puhemies! Turvallisuusympäristö on edelleen senkaltainen, että rajaturvallisuuslakia on syytä jatkaa. Kiitos hallintovaliokunnan puheenjohtaja edustaja Peltokankaalle esittelystä, ja kiitos sisäministeri Rantaselle tärkeästä työstä Suomen ja suomalaisten turvallisuuden eteen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

17.20 Sanna Antikainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Jatkan siis edellistä puhettani, jossa kerroin, miksi tämän lain säätäminen on niin tärkeää. Nyt käyn hiukan läpi lain vastustajien väriä väitteitä.

Ensinnäkin toivoisin todella, että vihreät, vasemmistoliitto ja osa demareista lopettaisivat täällä tai mediassa väärän tiedon levittämisen tästä laista. Ensinnäkin on kyse rajalaista tai rajaturvallisuuslaista eikä käännetyksistä.

Toiseksi edustaja Kontula kertoi täällä aiemmin keskustelussa tämän lain olevan laitton ja samaan hengenvetoon puhui muiden epäloogisuuksista. Kerrottakoon Kontulalle, että Suomessa lait säätää Suomen eduskunta. Ne lait, jotka täällä on hyväksytty, ovat lakeja Suomessa ja täten laillisia. Tämä lakikin on jo kertaalleen hyväksytty, joten sen väittäminen laittomaksi on sekä epäloogista että suoranaisesti väärä väite.

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

Kolmanneksi mitä tulee väitteisiin tämän lain perustuslainvastaisuudesta, ovat nekin epäloogisia ja suoranaisesti väärää tietoa. Perustuslakivaliokunta on jo kahdesti katsonut rajalain olevan tässä säättämisjärjestyksessä perustuslain mukainen. Perustusvaliokunta tulkitsee perustuslakia, eivät vasemmistoliiton eduskuntaryhmän jäsenet. Toivon todella, että kyseiset henkilöt ja kyseiset puolueet lopettaisivat tämän väärän tiedon levittämisen, nimittäin tämä palvelee vain yhtä henkilöä, eikä hän ole täällä Suomessa.

Arvoisa puhemies! On vakavaa ja huolestuttavaa, että edes kansallista turvallisuutta uhkaavassa tilanteessa vihervasemmisto ei kykene ottamaan vakavasti Suomen turvallisuusviranomaisten varoituksia. Vihreitä on lähinnä kiinnostanut oikeusvaltioperiaate ja asiasta käyty keskustelu, vaikka tähän samaan minun on sanottava, että tämä hallituksen päätöksentekoprosessi on ollut aiemmin ja on nytkin täysin lain ja asetusten sekä vakiintuneen prosessin mukainen. Vasemmistoliittoa kiinnostaa lähinnä vain kansainväliset sopimukset, mutta Suomen ja suomalaisten turvallisuus ei saa edes kunnollista mainintaa.

Aiheen asiantuntijat eli maamme turvallisuusviranomaiset ovat arvioineet Venäjän hybridihyökkäyksen aiheuttavan vakavan uhan Suomen kansalliselle turvallisuudelle. Nämä uhat voivat myös laajentua. Tilanne voi kärjistyä koska tahansa. Rajavartiolaitoksen tietojen ja arvion mukaan Venäjän valtiollisilla toimijoilla ja rikollisorganisaatioilla on edelleen kyky käyttää välineellistettyä maahantuloa valtiollisena vaikuttamisen välineenä, jolla voidaan vakavasti vaarantaa Suomen kansallista turvallisuutta. Tämä rajalaki toimii hätäjarruna, joka mahdollistaa nopean reagoinnin. Ilman sitä Suomi olisi hyvin altis painostukselle. Siten on täysin käsittämätöntä, että vihreät, vasemmistoliitto, osa demareista edelleen asettavat erilaisille tulkinnoille alttiit kansainväliset sopimukset Suomen ja suomalaisten turvallisuuden etusijalle. Jokainen voi itse tosiaan arvioida sitä, ketä tämä palvelee.

Arvoisa puhemies! Lopuksi haluan tuoda esille sen, että minun on hyvin vaikea uskoa, että SDP pääministeripuolueena kykenisi viemään tällaista lakia eteenpäin kansallisesta turvallisuudesta piittaamattomien tovereiden vastustuksen takia. Jos edellinen hallituspohja olisi edelleen vallassa, Putinin lähettämiä miehiä lappaisi sisään ja vastaanottokeskuksia pompahtaisi pystyyn kuin sieniä sateella. Raja-alueemme olisi turvatonta ja epävakaata, ja tämä vaikuttaisi myös rajan maakuntien tilanteeseen erittäin voimakkaasti. Rahaa menisi tulijoitten paapomiseen samaan aikaan, kun valtion taloudellinen tilanne on vakava, ja lisäksi tietenkin kansallinen turvallisuus sekä Suomen ja suomalaisten turvallisuus vaarantuisivat. Toivottavasti siis tällä kertaa gallupjohdossa paistattelevat demarit vihdoinkin seisovat rajalain takana yhtenäisinä ja puolueen ja eduskuntaryhmän puheenjohtajat saisivat omat rivinsä kuriin aikana, jolloin isänmaa sitä tarvitsee. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 18/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

8. Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön Suomen valtuuskunnan kertomus 2024

Kertomus K 14/2025 vp

Valiokunnan mietintö UaVM 1/2025 vp

Pöytäkirja PTK 58/2025 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 14/2025 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain, puoluelain, vaalilain sekä kansalaisaloitelain 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 190/2024 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 3/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 3.6.2025 pidettävään täysistuntoon.

10. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 3.6.2025 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 17.38.

Pöytäkirjan vakuudeksi: